

Zarządzenie nr 13/2021

z dnia 30.12.2021r.

Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku

**w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla
Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku**

Na podstawie art.10 i art.13 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (tj. Dz.U z 2021 roku poz.217) oraz zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 roku poz.305) i §19, 20, 21 i 22 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r.poz.342)

zarządzam , co następuje :

§ 1

Wprowadza się Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku :

1. Zasady (polityka) rachunkowości, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierzam Głównemu Księgowemu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku (ZGKiM).

§ 3

Traci moc zarządzenie nr 7/2017 z dnia 29.12.2017 r. oraz nr 5/2018 z 24.12.2018 r.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2021 r.

DYREKTOR
ZGKiM w Okonku

Dyrektor Zakładu

mgr Paweł Cackowski

.....
(imię i nazwisko-podpis)

ZASADY/ POLITYKA / RACHUNKOWOŚCI

w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku prowadzi rachunkowość zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U z 2021 roku poz.217) z uwzględnieniem przepisów szczególnych wynikających z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r.poz.242)

Zasady / polityka / rachunkowości obejmuje ;

- 1) ogólne zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia wyniku finansowego,
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych - Zakładowy Plan Kont, komentarz do planu kont.
- 4) opis systemu komputerowego rachunkowości i ochrona zbiorów ksiąg rachunkowych,
- 5) przechowywanie i ochrona zbiorów danych,
- 6) udostępnianie danych i dokumentów.

Ilekcroć w zarządzeniu oraz załącznikach do niego jest mowa o:

Zakładzie – rozumie się przez to Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku
Dyrektorze Zakładu – rozumie się przez to Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku

Ustawie o rachunkowości - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1047)

Rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości – rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017r. poz. 1911)

I. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

1. Księgi rachunkowe Zakładu są prowadzone w siedzibie jednostki ul. Leśna 46 , 64-965 Okonek.
2. Księgi rachunkowe Zakładu są prowadzone komputerowo.
3. Księgi rachunkowe Zakładu są prowadzone są przy użyciu komputera w programach:
Zintegrowany System Informatyczny UNISOFT, opracowany przez firmę UNISOFT sp. z o.o. ul. Pułaskiego 8, 81-368 Gdynia; data rozpoczęcia eksploatacji programu 01.01.2018r., aktualnie używana wersja ZSI 4.18.9.7
SAGE SYMFONIA Kadry i płace, opracowanym przez Sage sp. z o.o. z/s w Warszawie; aktualnie używana wersja 2019.1.B
4. Program komputerowy spełnia wymagania wynikające z art. 10 ust. 1 pkt 3b Ustawy o rachunkowości zapewnia wzajemne powiązania poszczególnych zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe jako całość. Ponadto oddzielne komputerowe zbiory danych są równoważne dziennikowi, księdze głównej, księgom pomocniczym, zestawieniu obrotów i sald księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych.
5. Księgi rachunkowe prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej.
6. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki jest wierne i rzetelne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej z uwzględnieniem podstawowych zasad rachunkowości i zapisów określonych art. 40 Ustawy o finansach publicznych oraz przepisów wykonawczych do Ustawy o finansach publicznych.
7. Rokiem obrotowym jest okres kolejnych 12 miesięcy począwszy od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku kalendarzowego, a okresami sprawozdawczymi są poszczególne miesiące roku obrotowego.
8. Okresami sprawozdawczymi w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku są:
 - 1) okresy miesięczne, za które sporządza się:
 - a. deklarację ZUS,
 - b. deklarację w zakresie podatku od towarów i usług
 - 2) okresy kwartalne, za które sporządza sprawozdanie budżetowe, tj.:
 - a. RB-30S,
 - b. RB-N,
 - c. RB-Z,
 - 3) za dany rok sporządza się sprawozdania finansowe, tj.:
 - a. bilans,
 - a. rachunek zysków i strat,
 - b. zestawienie zmian w funduszu.

9. W ciągu roku obrotowego do ksiąg rachunkowych danego okresu sprawozdawczego wprowadza się operacje gospodarcze dotyczące tego okresu, jeżeli dokumentujące je dowody wpłynęły do działu finansowego Zakładu nie później niż do 20. dnia następnego miesiąca. Jeżeli ten dzień przypada na dzień wolny od pracy, wówczas dowody potwierdzające operacje gospodarcze ewidencjonuje się do okresu, którego dotyczą, jeśli wpłyną do ostatniego dnia roboczego przed 20. dniem następnego miesiąca. Operacje gospodarcze potwierdzone dowodami otrzymanymi po 20. dniu następnego miesiąca są ewidencjonowane w księgach rachunkowych tego miesiąca, w którym zostały otrzymane. Zasady te nie dotyczą ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych na przełomie roku obrotowego.

10. Do czasu wstępnego zamknięcia ksiąg rachunkowych danego roku budżetowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze tego roku, również wówczas, gdy dowody te mają datę wystawienia w roku następnym po dniu bilansowym, z zastrzeżeniem, ust. 9.

11. Koszty (zużycie energii elektrycznej, gazu, usług telekomunikacyjnych itp.) dotyczące dwóch lub więcej okresów sprawozdawczych (również tych na przełomie roku) i stanowiących kwotę nieistotną w rozumieniu niniejszej polityki rachunkowości, podlegają jednorazowemu zaliczeniu w ciężar kosztów okresu, którego w przeważającej części dotyczą.

12. Jeżeli po sporządzeniu sprawozdania Zakład uzyska informacje o kosztach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie wystąpi obowiązek korekty tego sprawozdania i przeprowadzenia odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych.

13. Ustala się wskaźnik istotności na poziomie 2 % sumy aktywów za poprzedni rok bilansowy.

14. Podstawą zapisów w księgach są dowody stwierdzające dokonane zdarzenia:

- 1) zewnętrzne obce – otrzymywane od kontrahentów,
- 2) zewnętrzne własne – przekazane w oryginale kontrahentom,
- 3) wewnętrzne – dotyczące operacji wewnątrz jednostki,
- 4) zbiorcze – służące do dokonania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych, które muszą być w dowodzie zbiorczym pojedynczo wymienione,
- 5) korygujące poprzednie zapisy,
- 6) zastępcze – wystawione do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego,
- 7) rozliczeniowe – ujmujące już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych.

15. Gdy jedną operację dokumentuje więcej niż jeden dowód lub więcej niż jeden egzemplarz dowodu, kierownik jednostki ustala sposób postępowania z każdym z nich i wskazuje, który dowód lub jego egzemplarz będzie podstawą dokonania zapisu.

16. W odniesieniu do zakupu materiałów, towarów, usług dowodem zastępczym może być złożone przez pracownika oświadczenie, iż dokonał określonych zakupów o danej wartości, na które nie mógł pozyskać dowodu zakupu. Dokumentowanie wewnętrznymi dowodami zastępczymi nie może jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów.

17. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się możliwość obciążenia rachunku bankowego Zakładu na podstawie innych dokumentów, w szczególności tzw. Proformy lub formularz zamówienia.

18. Zgodnie z art. 13 ust. 1 Ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- 1) dziennik,

- 2) księgę główną,
- 3) księgi pomocnicze,
- 4) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.

19. Stosownie do art. 13 ust. 4 Ustawa o rachunkowości księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, są:

- 1) trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą,
- 2) oznaczone nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania,
- 3) wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia,
- 4) przechowywane starannie w ustalonej kolejności.

20. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewniona jest automatyczna kontrola ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald. Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych składają się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej, oraz są sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym.

21. Na podstawie art. 23. ust. 1 Ustawa o rachunkowości zapisy w księgach rachunkowych są dokonywane w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany.

22. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera stosuje się właściwe procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu.

23. Zapis księgowy w prowadzonych księgach rachunkowych jest elektroniczny i zawiera:

- 1) datę dokonania operacji gospodarczej,
- 2) określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji,
- 3) zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym że należy posiadać pisemne objaśnienie treści skrótów lub kodów,
- 4) kwotę i datę zapisu,
- 5) oznaczenie kont, których dotyczy.

24. W grupowaniu dowodów księgowych oraz w zapisach księgowych stosuje się poniższe rodzaje dowodów księgowych:

- 1) ZA – faktury i rachunki oraz inne równoważne im dowody księgowe,
- 2) PK – polecenia księgowe,
- 3) WZ – wyciągi bankowe (konto wydatkowe),
- 4) WW – wyciągi bankowe (konto ZFSS),
- 5) WA – wyciągi bankowe (konto ADM),
- 6) WD – wyciągi bankowe (konto dochodowe),
- 7) BO – bilans otwarcia,
- 8) BZ – bilans zamknięcia.

25. Zapisy w dzienniku i na kontach księgi głównej są powiązane ze sobą w sposób umożliwiający ich sprawdzenie.

26. Zapisy w księgach rachunkowych są dokonane w sposób zapewniający ich trwałość przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych. Zapisy w księgach rachunkowych mają charakter uporządkowany i są dokonywane chronologicznie.

27. Księgi rachunkowe drukuje się nie później niż na koniec roku obrotowego.

28. Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, oraz umożliwia uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

29. Zapisy w dzienniku są kolejno numerowane, a sumy zapisów (obroty) liczone w sposób ciągły. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku umożliwia ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

30. Zapis księgowy w komputerowym programie służącym do ewidencji księgowej powinien posiadać automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do dziennika, a także dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

31. Konta księgi głównej zawierają zapisy o zdarzeniach w ujęciu systematycznym. Na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zapisów zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej.

32. Konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

33. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się dla:

- 1) środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych,
- 2) rozrachunków z kontrahentami,
- 3) rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji z całego okresu zatrudnienia,
- 4) operacji sprzedaży (kolejno numerowane własne faktury i inne dowody ze szczegółowością niezbędną do celów podatkowych, np. VAT),
- 5) operacji zakupu (obce faktury i inne dowody ze szczegółowością niezbędną do wyceny składników aktywów i do celów podatkowych, np. VAT),
- 6) kosztów i istotnych dla jednostki składników aktywów,
- 7) fundusz jednostki, ZFŚS,
- 8) rezerw i rozliczeń międzyokresowych kosztów.

Sumy sald ksiąg pomocniczych powinny być zgodne z saldami ksiąg księgi głównej.

34. Na podstawie zapisów na kontach księgi głównej sporządza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, zestawienie obrotów i sald, zawierające:

- 1) symbole lub nazwy kont,
- 2) salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego,
- 3) sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.

Obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

35. Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.
36. Konta pozabilansowe pełnią funkcję informacyjno-kontrolną i są prowadzone z zachowaniem zapisu jednokrotnego.
37. Ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki powinno nastąpić do 30 kwietnia roku następnego.

II. Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

1. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, w zależności od tego, w jaki sposób zostały przyjęte (nabyte, wytworzone, otrzymane w formie darowizny), wycenia się według:
 - 1) ceny nabycia,
 - 2) kosztów wytworzenia,
 - 3) ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.
2. Wyceny według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu dokonuje się, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny.
3. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego otrzymane na podstawie decyzji właściwego organu są wyceniane w wartości określonej w tej decyzji.
4. Na dzień bilansowy, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych) pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
5. Umarza się jednorazowo i w całości zalicza w koszty w momencie przyjęcia do eksploatacji takie składniki majątkowe, jak:
 - 1) książki,
 - 2) odzież,
 - 3) meble i dywany,
 - 4) pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w miesiącu oddania do użytkowania.
6. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji wyceny zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.
7. Do środków trwałych zalicza się te spośród składników majątku, których jednostkowa wartość początkowa nie jest niższa niż 500 zł, przy czym dzieli je na środki trwałe o wartości początkowej:
 - 1) Podstawowe środki trwałe – o wartości powyżej 10 000 zł,

Całk

- 2) Niskocenne środki trwałe – o wartości do 500 zł do 10 000 zł.
8. Do pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umarżanych w 100 %, których wartość jest nie niższa niż 500 zł prowadzi się księgi inwentarzowe.
9. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarża się oraz amortyzuje przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.
10. Ulepszenie środków trwałych nieprzekraczające kwoty granicznej określonej w ustawach o podatku dochodowym nie zwiększają wartości początkowej ulepszonych środków trwałych. W takim przypadku poniesione koszty ulepszenia zaliczane są bezpośrednio w koszty działalności operacyjnej.
11. Nowo przyjęte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarża się oraz amortyzuje począwszy od następnego miesiąca po miesiącu, w którym przyjęto je do używania.
12. Środki trwałe w budowie, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 2 Ustawy o rachunkowości, wycenia się na dzień bilansowy w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
13. Aktywa pieniężne na dzień bilansowy, na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 10 Ustawy o rachunkowości, wycenia się w wartości nominalnej, tj. łącznie ze skapitalizowanymi, zarachowanymi odsetkami.
14. Na dzień powstania, zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 Ustawy o rachunkowości, należności ujmuje się w księgach według wartości nominalnej.
15. Nie rzadziej niż na dzień bilansowy, na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 7 Ustawy o rachunkowości, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności.
16. Na dzień powstania, zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 Ustawy o rachunkowości, należności ujmuje się w księgach według wartości nominalnej.
17. Nie rzadziej niż na dzień bilansowy, na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 7 Ustawy o rachunkowości, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z tym, że odsetki ujmuje się w księgach nie później niż na koniec każdego kwartału .
18. Rezerwy na zobowiązania, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 9 Ustawy o rachunkowości, wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
19. Zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych na dzień nabycia lub powstania, zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 1 Ustawy o rachunkowości, ujmuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia. Materiały wycenia się w cenach zakupu.
20. Niezakończone roboty (usługi) budowlane ujmuje się w spisie z natury i wycenia według kosztów wytworzenia. Do kosztów wytworzenia zalicza się wszelkie koszty związane bezpośrednio i pośrednio z wykonaniem usług.
21. W stosunku do niezakończonych usług budowlanych o okresie realizacji dłuższym niż 6 miesięcy należy ustalić przychody z niezakończonych usług budowlanych oraz kosztów wytworzenia odpowiadającym tym przychodom. W sytuacji, gdy udział przychodów z niezakończonych usług budowlanych objętych długotrwałymi umowami na dzień bilansowy nie jest istotny w całości przychodów operacyjnych okresu sprawozdawczego należy odstąpić do takiej wyceny.
22. Przez okres 6 m-cy, o którym mowa w ust. 21 rozumie się okres wskazany w umowie o roboty (usługi) budowlane.

23. Na dzień bilansowy ceny nabycia albo zakupu bądź planowane koszty wytworzenia rzeczowych składników obrotowych nie mogą być wyższe od cen sprzedaży netto tych składników.

24. Fundusze własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się na dzień bilansowy w wartości nominalnej.

25. Przyjmuje się następujące metody prowadzenia ewidencji analitycznej rzeczowych aktywów obrotowych.

- a) Zakupione materiały są bezpośrednio po zakupie zaliczane w ciężar właściwego konta kosztów (art. 17 ust. 2 pkt 4 Ustawy o rachunkowości). Na koniec roku przeprowadza się inwentaryzację niezutytych materiałów i wprowadza na stan zapasów, korygując koszty o wartość tego stanu pod datą ostatniego dnia danego roku.

26. Ustala się następujące zasady ewidencji i rozliczania kosztów.

Ponoszone koszty ujmuje się zarówno na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”, jak i zespołu 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie” z dalszym ich rozliczeniem na kontach zespołu 6 „Produkty” i zespołu 7 „Przychody i koszty ich uzyskania”

27. W przypadku postawienia Zakładu w stan likwidacji aktywa zostają wycenione według zasad określonych dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy o likwidacji jednostki stanowią inaczej.

28. Sposób ustalania wyniku finansowego:

- a) wynik finansowy ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”;
- b) wynik finansowy przedstawiony w rachunku zysków i strat obejmuje:
 - I. wynik z działalności podstawowej,
 - II. wynik z działalności operacyjnej,
 - III. wynik z operacji finansowych,
 - IV. wynik brutto,
 - V. podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy (obowiązkowe zmniejszenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego),
 - VI. zysk netto;

29. Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) sporządzany jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

III. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym:

1. zakładowy plan kont ustalający:
 - a) wykaz kont księgi głównej,

Cachl

- b) przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń,
 - c) zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
2. wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych,
 3. opis systemu informatycznego przetwarzania danych.

W sprawozdaniach Rb-30S kwartalnych przyjęto zasady wykazywania zobowiązań, które wpłynęły do księgowości do dnia 5-go następnego miesiąca, po miesiącu sprawozdawczym zgodnie z datą wpływu dokumentu.

Zakładowy plan kont

1. Wykaz kont księgi głównej:

Konta bilansowe

Zespól 0 - Majątek Trwały

- 011 - Środki trwałe
- 013 - Pozostałe środki trwałe
- 021 - Pozostałe wartości niematerialne i prawne
- 022 - Wartości niematerialne i prawne
- 070 - umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
- 071 - umorzenie środków trwałych
- 07 - Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 080 - Środki trwałe w budowie (inwestycje)

Zespól 1 - Środki pieniężne i rachunki bankowe

- 101 - Kasa
- 131 - Rachunki bieżące
- 133 - Rachunek bieżący ZFŚS
- 139 - Inne rachunki bankowe
- 141 - Środki pieniężne w drodze

Zespól 2 - Rozrachunki i rozliczenia

- 201 - Rozrachunki z dostawcami
- 202 - Rozrachunki z odbiorcami
- 203 - Rozrachunki z odbiorcami ADM
- 225 - Rozrachunki z budżetami
- 229 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- 231 - Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
- 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 236 - Należności z tytułu pożyczek FM
- 240 - Pozostałe rozrachunki
- 245 - Wpływy do wyjaśnienia
- 290 - Odpisy aktualizujące należności

Zespól 3 - Materiały i towary

- 310 - Materiały

Zespól 4 - Koszty według rodzajów i ich rozliczenie

- 400 - Amortyzacja

- 401 – Zużycie materiałów i energii
- 402 – Usługi obce
- 403 – Podatki i opłaty
- 404 – Wynagrodzenia
- 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
- 409 – Pozostałe koszty rodzajowe
- 490 - Rozliczenie kosztów

Zespól 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie

- 502 - Koszty działalności podstawowej NP/BK
- 503 – Koszty grupy komunalnej (zadania zlecone)BK
- 507 - Koszty działalności podstawowej Cmentarze
- 508 - Koszty działalności podstawowej BW
- 509 - Koszty działalności podstawowej ADM
- 516 - Koszty działalności podstawowej KO
- 551 - Koszty ogólnozakładowe

Zespól 6 – Produkty

- 600- Produkcja w toku
- 640- Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Zespól 7 – Przychody, dochody i koszty

- 701 - Koszt wytworzenia sprzedanych usług – brygada komunalna (zlecenia)
- 703 - przychody z działalności – wywóz nieczystości płynnych
- 704 - przychody z działalności – cmentarz Lędyczek
- 705 - przychody z działalności – usługi grupy komunalnej
- 706 - przychody z działalności - kaplica
- 707 - przychody z działalności - cmentarz Okonek
- 708 - przychody z działalności - wodociągi
- 709 - przychody z działalności – oczyszczalnia ścieków Okonek
- 710 - przychody z działalności - oczyszczalnia ścieków Lotyń
- 711 - przychody z działalności - oczyszczalnia ścieków Borucino
- 712 - przychody z działalności - Administracja Domów Mieszkalnych
- 713 - przychody z działalności - KO1
- 714 - przychody z działalności - KO2
- 715 - przychody z działalności – inkaso
- 740 - Dotacje i środki na inwestycje
- 750 - Przychody finansowe
- 751 - Koszty finansowe
- 760 - Pozostałe przychody operacyjne
- 761 - Pozostałe koszty operacyjne

Zespól 8 - Fundusze, rezerwy i wynik finansowy

- 800 - Fundusz jednostki
- 820 – Rozliczenie wyniku finansowego
- 840 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 851 - Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- 860 - Wynik finansowy
- 870 – Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy

Konta pozabilansowe

- 900 - Techniczne
- 980 - Plan finansowy

Zasady klasyfikacji zdarzeń
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych
oraz ich powiązania z kontami księgi głównej

Konto 011 „Środki trwałe”

Konto 011 - Środki trwałe służy do ewidencji stanu oraz zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością Zakładu, które są umarżane w czasie według stawek amortyzacyjnych wynikających z zasad przyjętych przez jednostkę zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości.

Środki trwałe (art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości) – rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nim, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.

zalicza się do nich :

- 1) nieruchomości, w tym grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu, budynki i budowle, a także będące odrębną własnością lokale,
- 2) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- 3) ulepszenie w obcych środkach trwałych,
- 4) inwentarz żywy.

Środki trwałe oddane do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w art. 3 ust. 4 ustawy rachunkowości.

Nieruchomości, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych, zalicza się o inwestycji.

Nie podlegają ujęciu na tym koncie środki trwałe podlegające ewidencji na kontach 013 „Pozostałe środki trwałe”

Na koncie 011 „Środki trwałe” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treści operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) przychody nowych lub używanych gotowych środków trwałych, niewymagających montażu, pochodzących z zakupu		080 300 201
2) przychody środków trwałych pochodzących ze środków trwałych w budowie		080
3) przychody środków trwałych powstałych w wyniku zakończenia wspólnej inwestycji, realizowanej przez innego inwestora		240
4) wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych		080
5) wartość ulepszeń w obcych środkach trwałych		080
6) przychody środków trwałych nowo ujawnionych (nadwyżki inwentaryzacyjne)		240
7) nieodpłatne przyjęcie środków trwałych, otrzymanych na podstawie decyzji właściwego organu: a) wartość dotychczasowa umorzenia b) wartość netto		071 800
8) nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w formie darowizny		800
9) zwiększenie wartości początkowej środków trwałych dokonywane w skutek aktualizacji ich wyceny		800

Strona Ma			
1) wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich likwidacji (częśćcej likwidacji) z powodu zniszczenia czy zużycia: a) wartość dotychczasowego umorzenia b) wartość netto	071 800		
2) wycofanie środków trwałych z używania wskutek ich sprzedaży: a) wartość dotychczasowego umorzenia b) wartość netto, w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki”	071 800		
3) nieodpłatne przekazanie środków trwałych, na podstawie decyzji właściwego organu: a) wartość dotychczasowego umorzenia b) wartość netto	071 800		
4) ujawnione niedobory środków trwałych: a) wartość dotychczasowego umorzenia b) wartość netto	240 240		
5) zmniejszenie wartości początkowej środków trwałych dokonywane wskutek aktualizacji wyceny ich wartości	800		
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej			
Ewidencja szczegółowa do konta 011 jest prowadzona w poniższych formach dokumentacji księgowej:			
1) księgach inwentarzowych środków trwałych (szczegółowych indywidualnych kartach obiektów inwentarzowych lub innych księgach ewidencyjnych o tym samym przeznaczeniu),			
2) tabelach amortyzacyjnych.			
Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 powinna umożliwić:			
1) ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych,			
2) ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe,			
3) należyte obliczenie umarzenia i amortyzacji.			
Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej.			
Konto 013 „Pozostałe środki trwałe”			
Konto 013 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych wydanych do używania na potrzeby działalności Zakładu, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.			
Na koncie tym nie podlegają ujęciu środki trwałe ujmowane na kontach 011 „Środki trwałe”.			
Na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” ujmuje się:			
Wyszczególnienie i treści operacji	Konto przeciwstawne		
	Wn	Ma	
Strona Wn			
1) pozostałe środki trwałe przyjęte do używania z zakupu		300 201	
2) pozostałe środki trwałe otrzymane ze środków trwałych w budowie jako pierwsze wyposażenie		080	
3) Pozostałe środki trwałe przyjęte z magazynu		310	
4) Nadwyżki pozostałych środków trwałych		240	
5) Nieodpłatnie otrzymane używane pozostałe środki trwałe – na podstawie decyzji właściwego organu		072	
6) darowizny od innych jednostek		760	
Strona Ma			

1) Wycofanie pozostałych środków trwałych z używania wskutek: a) likwidacji, zniszczenia lub zużycia, b) sprzedaży, c) nieodpłatnego przekazania	072	
2) Ujawnione niedobory pozostałych środków trwałych w użytkowaniu*	240	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 013 jest prowadzona w księgach inwentarzowych pozostałych środków trwałych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić ustalenie: 1) wartości początkowej pozostałych środków trwałych oddanych do używania. Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość pozostałych środków trwałych znajdujących się w użytkowaniu w wartości początkowej. * Należy również wyksięgować umorzenie pozostałych środków trwałych, których stwierdzono niedobór: zapis Wn konto 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych”, Ma konto 240 „Pozostałe rozrachunki”		
Konto 020 „Wartości niematerialne i prawne”		
Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Wartości niematerialne i prawne (art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości) - nabyte przez Zakład, zaliczane do aktywów trwałych prawa majątkowe nadaje się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności: 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, 3) <i>know-how</i> . Na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	WN	Ma
Strona Wn		
1) zakup wartości niematerialnych i prawnych		300 201 240
2) nieodpłatne przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych (umarzanych w czasie), otrzymanych na podstawie decyzji właściwego organu, a) wartość dotychczasowego umorzenia b) wartość netto		070 800
3) nieodpłatne otrzymane wartości niematerialne i prawne (umarzane w czasie) w formie darowizny:		800
4) nieodpłatne otrzymane używane wartości niematerialne i prawne (umarzane jednorazowo w miesiącu przyjęcia ich do użytkowania) – na podstawie decyzji właściwego organu		070
5) darowizny wartości niematerialnych i prawnych (umarzanych jednorazowo w miesiącu przyjęcia ich do użytkowania) od innych jednostek		760
Strona Ma		
1) rozchód wartości niematerialnych i prawnych (umarzanych w czasie): a) wartość dotychczasowego umorzenia	070	

b) wartość netto	800	
2) rozchód wartości niematerialnych i prawnych (umarzanych jednorazowo w miesiącu przyjęcia ich do użytkowania)	070	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 020 jest prowadzona w poniższych urządzeniach księgowych: 1) księgach inwentarzowych wartości niematerialnych i prawnych, 2) tabelach amortyzacyjnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 020 powinna również umożliwić należyte obliczenia umorzenia wartości niematerialnych i prawnych. Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan i wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej.		
Konto 070 „Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych”		
Konto 070 służy do ewidencji zmniejszenia wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez Zakład.		
Odpisy umorzeniowe dokonywane są w korespondencji z kontem 400 „Amortyzacja”. Na koncie 070 „Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wyksięgowanie wartości umorzenia rozchodów wartości niematerialnych i prawnych		022
Strona Ma		
1) zwiększenie umorzenia wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych umarzanych w czasie, na skutek naliczania umorzenia	400	
2) dotychczasowe umorzenie wartości niematerialnych i prawnych umarzanych w czasie, nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu	022	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 070 jest prowadzona w tabelach amortyzacyjnych. Konto 070 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości niematerialnych i prawnych.		
Konto 071 „Umorzenie środków trwałych”		
Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez Zakład. Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400 „Amortyzacja”. Na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wyksięgowanie wartości umorzenia środków trwałych wycofanych z używania wskutek ich: a) likwidacji b) sprzedaży c) nieodpłatnego przekazania d) ujawnionych niedoborów		011 011 011 240
2) zmniejszenie umarzenia wartości początkowej środków trwałych wskutek aktualizacji wartości środków trwałych		800
Strona Ma		

Coły

1) Zwiększenie umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umarzanych w czasie, na skutek naliczenia umarzania	400	
2) Dotychczasowe umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu	011	
3) Zwiększenie umorzenia wartości początkowej środków trwałych wskutek aktualizacji wartości środków trwałych	800	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzona jest w tabelach amortyzacyjnych. Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych.		
072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych”		
Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej z tytułu umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wysokości, w miesiącu wydania ich do używania. Zgodnie z § 7 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, mogą być umarzane:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) książki i inne zbiory biblioteczne, 2) środki dydaktyczne służące procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach i placówkach oświatowych, 3) odzież i umundurowanie, 4) meble i dywany, 5) inwentarz żywy, 6) pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszty uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania. 		
Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”.		
Na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) Wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, umarzanych w pełnej wartości w miesiącu oddania do używania z tytułu:		
a) likwidacji z powodu zużycia lub zniszczenia		013/021
b) sprzedaży		013/021
c) nieodpłatnego przekazania		013/021
d) niedoboru		240
Strona Ma		
1) odpisy umorzeniowe naliczane od nowych, wydanych do używania pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	401	
2) odpisy umorzeniowe dotyczące nadwyżek pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	401	
3) odpisy umorzeniowe dotyczące nowych pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie służących działalności operacyjnej	401	

4) odpisy umorzeniowe dotyczące nieodpłatnie otrzymanych używanych pozostałych środków trwałych na podstawie decyzji właściwego organu	013	
5) odpisy umorzeniowe dotyczące używanych wartości niematerialnych i prawnych umarzanych jednorazowo otrzymanych nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu	021	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Podział na umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.		
Konto 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”		
Konto 080 służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz rozliczania kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty inwestycyjne. Środki trwałe w budowie (art. 3 ust. 1 pkt 16 ustawy o rachunkowości) – są to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego. Na koncie 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” księguje się: a) koszty dotyczące budowy środków trwałych, b) ulepszenia środków trwałych (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja), c) zakupy środków trwałych wymagających montażu, d) gotowych środków trwałych. Na koncie 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
1) poniesione koszty (roboty, dostawy i usługi) dotyczące środków trwałych w budowie wykonane przez obcych wykonawców		201
2) opłaty urzędowe związane z realizowanymi środkami trwałymi w budowie		225/240 - w zależności od rodzaju opłat
3) Wynagrodzenia osób fizycznych (umowy zlecenia, umowy o dzieło) związane z realizowanymi środkami trwałymi w budowie		231
4) poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nieoddanych do użytkowania środków trwałych w budowie		201
5) nieodpłatne otrzymanie środków trwałych w budowie		800
6) nieodpłatne świadczenie na rzecz inwestycji (środków trwałych w budowie)		800
7) wznowienie zaniechanych, spisanych środków trwałych w budowie		800
Strona Ma		
1) wartość uzyskanych efektów z realizowanych środków trwałych w budowie, a w szczególności: a) środków trwałych, b) pozostałych środków trwałych, otrzymanych jako pierwsze wyposażenie	011 013	
2) wartości sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie.	800	

3) Odpisanie kosztów zaniechanych, spisanych środków trwałych	800	
4) niedobory i szkody w środkach trwałych w budowie	240	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 powinna zapewnić co najmniej:		
1) wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów		
b) źródła finansowania dla poszczególnych zadań środków trwałych w budowie		
Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń.		
Konto 101 „Kasa”		
Konto 101 służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasie Zakładu		
Na koncie 101 ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
1) Wpływy środków pieniężnych w drodze		141
2) nadwyżki kasowe		240
3) Wpłaty z tytułu zwrotu pobranych zaliczek oraz zwrotu za poniesione wydatki przez pracowników		234
4) wpłaty należności z tytułu niedoborów i szkód		240/234
5) wpłaty z tytułu zwrotu pożyczek z ZFSŚ		236
Strona Ma		
1) wpłata gotówki do banku	141	
2) wpłata zaliczek do rozliczenia	201/240/234	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencji szczegółowej nie prowadzi się.		
Konto 101 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan gotówki w kasie.		
Konto 131 „Rachunki bieżące”		
Konto 131 służy do ewidencji środków pieniężnych znajdujących się na rachunku bankowym.		
Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie wyciągów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między Zakładem a bankiem.		
Na koncie 131 „Rachunki bankowe” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
1) Wpływy środków pieniężnych z kasy		141
2) Wpływy środków pieniężnych z tytułu należności ujętych na kontach zespołu „2”		Konta zespołu „2”
3) Wpływy środków pieniężnych z tytułu osiągniętych nieprzypisanych przychodów		Konta zespołu „7”
4) otrzymane dotacje przedmiotowe		740
5) otrzymane dotacje celowe na dofinansowanie kosztów realizacji środków trwałych w budowie		800
6) otrzymane dotacje przedmiotowe		740
7) otrzymane z budżetu JST środki finansowe wynikające z VAT		225
8) Naliczone przez bank odsetki z tytułu oprocentowania środków pieniężnych na rachunku bieżącym,		750
9) Naliczone przez bank odsetki z tytułu oprocentowania środków pieniężnych na rachunku bieżącym, pochodzących z dotacji budżetowej		225
10) wpłaty kaucji, wadium zabezpieczenia należytego wykonania umów		240

11) otrzymane niefakturowane zaliczki, w korespondencji z właściwym kontem zespołu „2”		Konta zespołu „2”
Strona Ma		
1) środki pieniężne do kasy	141	
2) przelewy z tytułu zapłaty zobowiązań, dotyczących wydatków bieżących i majątkowych ujętych na kontach rozrachunkowych	Konta zespołu „2”	
3) przekazanie wynagrodzeń na rachunki bankowe pracowników	231	
4) rozliczenie naliczonych zobowiązań wobec budżetu z tytułu podatków	225	
5) zapłata zobowiązań wobec ZUS i PFRON	229	
6) zapłaty kar, grzywien, odszkodowań i kosztów sądowych nieujętych wcześniej na kontach rozrachunkowych	Bezpośrednio z kontem 761	
7) zapłata odsetek za zwłokę w zapłacie zobowiązań	Konta zespołu „2” lub Konta zespołu „2” lub bezpośrednio z kontem 751 bezpośrednio z kontem 761	
8) wpłata do budżetu nadwyżki środków obrotowych	225	
9) zwrot dotacji przedmiotowych	740	
10) przelew równowartości odpisów dotyczących ZFŚS	141	
11) opłaty za usługi bankowe	402	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 131 zapewnia wyodrębnienie stanu środków na poszczególnych rachunkach bankowych. Konto 131 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bankowym.		

Konto 133 „Rachunek-podzielona płatność”

Konto 133 służy do ewidencji środków pieniężnych w ramach mechanizmu podzielonej płatności-split payment

[od 1 lipca 2018 r. zacznie obowiązywać ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych ustaw wprowadzających mechanizm podzielonej płatności – Split Payment]

Konto 135 „Rachunek ZFŚS”

Konto 135 służy do ewidencji środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Zapisy na koncie 135 są dokonywane na podstawie wyciągów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między Zakładem a bankiem.

Na koncie 135 „Rachunek ZFŚS” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) przelane środki pieniężne na rachunek bankowy ZFŚS w wysokości dokonanego odpisu		141
2) oprocentowanie środków na rachunek bankowy ZFŚS		851
3) spłaty pożyczek ZFŚS		236
4) otrzymane w formie pieniężnej darowizny na rachunek bankowy ZFŚS		851
5) wpłaty nieprzypisanych odsetek za zwłokę w zapłacie należności dotyczących ZFŚS		851

6) wpływ środków z tytułu refundacji opłat za usługi bankowe		141
Strona Ma		
1) środki pobrane do kasy na realizację wydatków obciążających rachunek ZFŚŚ	141	
2) przelewy z tytułu zapłaty zobowiązań	Konta zespołu „2”	
3) wypłacone bezgotówkowo kwoty do rozliczenia	Konta zespołu „2”	
4) opłaty za usługi bankowe dotyczące ZFŚŚ	402	
5) uznania z tytułu omyłek i błędów bankowych oraz korekt	240	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa nie jest prowadzona.		
Konto 135 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku.		
Konto 139 „Inne rachunki bankowe”		
Konto 139 służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na rachunku bankowym innych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnie przeznaczonych.		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wpływa wydzielonych środków pieniężnych z rachunków bieżących		131 141
2) wpływ środków z tytułu sum na zlecenie		240
3) wpływ środków z tytułu sum depozytowych: wadium, zabezpieczenia należytego wykonywania umów, kaucji		240
4) wpływ środków pieniężnych z kasy		141
5) oprocentowanie środków od sum depozytowych i sum na zlecenie		240
Strona Ma		
1) środki pobrane do kasy	141	
2) pokrycie zobowiązań ze środków sum depozytowych i na zlecenie	Odpowiednie dni konta zespołu „2”	
3) zwroty kosztów z tytułu sum na zlecenie	240	
4) zwroty kosztów z tytułu sum depozytowych	240	
5) koszty prowadzenia rachunków bankowych obciążające sumy depozytowe i sumy na zlecenie	240	
6) koszty prowadzenia rachunków bankowych obciążających koszty działalności operacyjnej właściciela rachunku bieżącego	402	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 139 powinna zapewnić:		
1) ustalenie stanu środków pieniężnych dla każdego wydzielonego rachunku bankowego.		
Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.		

Konto 141 „Środki pieniężne w drodze”		
Konto 141 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze. Na koncie 141 „Środki pieniężne w drodze” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) środki pieniężne w drodze (wypłaty z kasy i przelewy między rachunkami bankowymi)		101 131 133 135 139
Strona Ma		
1) wpływ środków pieniężnych w drodze (wpływ z kasy i przelewy między rachunkami bankowymi)	101 131 133 135 139	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa nie jest stosowana. Środki pieniężne w drodze są ewidencjonowane na bieżąco Konto 141 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze		
Konto 201 „Rozrachunku z dostawcami”		
Konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń z tytułu dostaw, robót i usług, w tym, również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych. Na koncie 201 „Rozrachunku z odbiorcami i dostawcami” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zapłatę zobowiązań za dostawy i usługi, w korespondencji z odpowiednimi kontami środków pieniężnych		101 131 135 139
2) reklamacje dostawy potwierdzone fakturą VAT lub rachunkiem:		
a) korekta wartości netto lub łącznie z podlegającym odliczeniu VAT		080 013 020 300 310 Konta zespołu „4” 851
b) korekta VAT, w korespondencji z konta 225 „Rozrachunki z budżetami”,		225
3) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością finansową		750
4) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością operacyjną,		760
5) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością socjalną,		851

Cech

6) równowartość zabezpieczeń przedawnionych należytego wykonania umowy, kaucji gwarancyjnych potrąconych przy zapłacie zobowiązań, przelewanych na konto 139 „Inne rachunku bankowe”		240
Strona Ma		
1) zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług w wartości brutto	080 013 020 300 Konto zespołu „4”	
2) zobowiązania z tytułu dostaw materiałów, towarów, robót u usług, w wartości brutto dotyczące działalności socjalnej 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”	851	
3) zobowiązania wobec dostawców z tytułu wymagalnych odsetek związanych z działalnością operacyjną, dotyczących zobowiązań ujętych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	751	
4) zobowiązania wobec dostawców z tytułu wymagalnych odsetek związanych z działalnością socjalną, dotyczących zobowiązań ujętych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	851	
5) zobowiązania wobec dostawców z tytułu kar i odszkodowań dotyczących zobowiązań ujętych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	761	
6) zobowiązania wobec dostawców z tytułu kar i odszkodowań związanych zobowiązań ujętych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	851	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 201 jest prowadzona według poszczególnych kontrahentów. Saldo konta 201 oznacza stan zobowiązań.		
Konto 202 „Rozrachunki z odbiorcami”		
Konto 202 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń z tytułu dostaw, robót i usług (w szczególności dotyczących dostarczania wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków usług remontowo-budowlanych) w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Na koncie 202 „Rozrachunki z odbiorcami” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) należności (wartość brutto) oraz korekty faktur, not księgowych zwiększające wartość należności z tytułu sprzedaży produktów (robót i usług)		Konto zespołu 7
2) należności (wartość brutto) oraz korekty faktur, not księgowych zwiększające wartość należności z tytułu sprzedaży, materiałów		760
3) naliczone odsetki od należności ujętych na koncie 202 „Rachunku z odbiorcami”		750
4) fakturę dotyczącą otrzymanej zaliczki na poczet przyszłej dostawy		840
5) należne odsetki od należności ujętych na koncie 202 „Rachunku z odbiorcami”		750
6) kary grzywny, odszkodowania dotyczące należności ujętej na koncie 202 „Rachunku z odbiorcami”		750
Strona Ma		
1) wpływ należności i zaliczek od odbiorców	131	

2) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, dotyczące działalności operacyjnej niebędących należnościami finansowymi	761	
3) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, dotyczące działalności operacyjnej będących należnościami finansowymi	751	
4) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które dokonano odpisu aktualizującego	290	
5) uznane reklamacje odbiorców i korekty zmniejszające należności z tytułu sprzedaży produktów, materiałów, środków trwałych. Wartości niematerialnych i prawnych	Konto zespołu 7	
6) kompensatę należności ze zobowiązaniami Salda należności i zobowiązania wobec tego samego kontrahenta mogą być kompensowane tylko wówczas, jeśli są wymagalne i nieprzedawnione na warunkach ustalonych w art. 498-50 KC	Odpowiednie konto zespołu „2”	
7) należności skierowane na drogę postępowania sądowego, w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki”	240	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 202 „Rachunku z odbiorcami” jest prowadzona według poszczególnych kontrahentów. Saldo konta 202 oznacza stan należności.		
Konto 203 „Rachunku z odbiorcami ADM”		
Konto 203 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń z tytułu dostaw, robót i usług (w szczególności dotyczących ADM), a także należności z tytułu przychodów finansowych. Na koncie 203 „Rachunku z odbiorcami ADM” ujmują się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) należności (wartość brutto) oraz korekty faktur, not księgowych zwiększające wartość należności z tytułu sprzedaży produktów (usług)		Konta zespołu 7
2) naliczone odsetki od należności ujętych na koncie 203 „Rachunku z odbiorcami ADM”		750
3) należne odsetki od należności ujętych na koncie 203 „Rachunku z odbiorcami ADM”		750
4) kary grzywny, odszkodowania dotyczące należności ujętej na koncie 203 „Rachunku z odbiorcami i dostawcami”		760
Strona Ma		
1) wpływ należności i zaliczek od odbiorców	131	
2) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, dotyczące działalności operacyjnej niebędących należnościami finansowymi	761	
3) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, dotyczące działalności operacyjnej będących należnościami finansowymi	751	
4) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które dokonano odpisu aktualizującego	290	
5) należności skierowane na drogę postępowania sądowego	240	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 203 jest prowadzona według poszczególnych kontrahentów. Saldo konta 203 oznacza stan należności.		
Konto 225 „Rozrachunki z budżetami”		
Konto służy do ewidencji rozrachunków z budżetami, w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami, rozrachunków z tytułu VAT. Na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami” ujmuje się:		
Wyszczególnienie treści operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zapłaty zobowiązań wobec budżetów z tytułu podatków, ceł i opłat		131
2) przyznane dotacje budżetowe przedmiotowe, które nie wpłynęły na rachunek bankowy do końca roku		740
3) wpłaty do budżetu nadwyżek środków obrotowych		131
4) należności od budżetu z tytułu nadpłat w rozliczeniach z budżetem w zakresie działalności operacyjnej		403 konta zespołu 7
5) należności od budżetu z tytułu nadpłat w podatku dochodowym od osób fizycznych		231
6) nadpłaty z tytułu nadwyżek środków obrotowych		820
7) nadpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		870
8) VAT naliczony ujęty w fakturach VAT dostawców, podlegający w całości lub części odliczeniu		201 240
9) zmniejszenie należnego VAT na skutek korekty faktury VAT zmniejszającej sprzedaż		Konta zespołu 2
10) zapłatę zobowiązania z tytułu VAT		131 139
11) różnice groszowe wynikające z zaokrąglenia VAT należnego i naliczonego		760
Strona Ma		
1) zobowiązania wobec budżetów z tytułu podatków i opłat, obciążających środki trwałe w budowie	080	
2) zobowiązania wobec budżetów z tytułu podatków i opłat, obciążających koszty działalności operacyjnej	403	
3) zobowiązania wobec budżetów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	231	
4) zobowiązania wobec budżetów z tytułu nadwyżek środków obrotowych	820	
5) zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	870	
6) naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań, obciążające środki trwałe	080	
7) naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań, obciążających koszty działalności operacyjnej	751	
8) naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań, obciążające koszty działalności socjalnej	851	
9) wpływ dotacji budżetowych ujętych na koncie poprzedniego roku jako należności	131	
10) zwrot nadpłat w rozliczeniach z budżetami	131	
11) VAT należny od realizowanej sprzedaży	202 203 240	

12) zwiększenie należnego VAT na skutek korekty faktury VAT zwiększające sprzedaż	202 203 240	
13) VAT należny – dokument wewnętrzny od nieodpłatnych dostaw oraz od nieodpłatnie przekazanych rzeczowych składników majątkowych, nieodpłatnie świadczonych usług (w tym darowizny), związanych z działalnością operacyjną	761	
14) odwrotne obciążenie należnym VAT: w korespondencji z kontami (w zależności od tego, czego dotyczą koszty)	080 013 020 310	
15) różnice groszowe wynikające z zaokrąglenia VAT należnego i naliczonego	761	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja szczegółowa do konta 225 jest prowadzona według:

1) tytułów należności i zobowiązań dla poszczególnych budżetów (organów podatkowych, JST, budżetu państwa)

Dla rozliczeń VAT prowadzona jest ewidencja analityczna zawierająca następujące konta analityczne „Rozliczenie VAT z urzędem”, „VAT należny”, „VAT naliczony.

Dla rozliczeń z PDOF prowadzona jest ewidencja analityczna według tytułów rozliczeń pomiędzy zakładem a JST.

Konto 225 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań wobec budżetów.

Konto 229 "Pozostałe rozrachunki publicznoprawne"

Konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz PFRON.

Na koncie 229 ujmuje się:

Wyszczególnienie treści operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zmniejszenie zobowiązań z tytułu rozrachunków publicznoprawnych		Konto zespołu 4 231 080
2) przelewy składek ZUS, PFRON		131
3) naliczone zasiłki chorobowe		231
4) odpisanie zobowiązań przedawnionych, związanych z działalnością operacyjną		760
Strona Ma		
1) naliczone składki ZUS, zaliczone w ciężar kosztów działalności eksploatacyjnej	405	
2) naliczone opłaty na PFRON zaliczone w ciężar kosztów działalności eksploatacyjnej	403	
3) naliczone składki ZUS, obciążające środki trwałe w budowie	080	
4) składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracowników	231	
5) spłata nadpłat z tytułu rozrachunków publicznoprawnych	131	
6) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych z tytułu rozrachunków publicznoprawnych,		
a) dotyczących działalności operacyjnej niedotyczących operacji finansowych	761	
b) dotyczących operacji finansowych	751	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja szczegółowa do konta 229 jest prowadzona według:

- 1) poszczególnych tytułów rozrachunków,
- 2) podmiotów, z którymi dokonywane są rozliczenia

Konto 229 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności publicznoprawnych, a saldo Ma stan zobowiązań publicznoprawnych.

Konto 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Na koncie 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) przelewy wynagrodzeń		131
2) wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń		131
3) potrącenia z wynagrodzeń obciążające pracownika, dokonywane w liście płac z tytułu:		225
a) podatku dochodowego od osób fizycznych		
b) składek z tytułu ubezpieczeń społecznych opłaconych przez pracowników		229
c) składek na dobrowolne ubezpieczenia pracowników		240
d) spłat pożyczek z ZFŚS		236
e) składek i spłat do kas zapomogowo-pożyczkowych, wpłaty na PPK		240
f) nierozliczonych zaliczek i innych należności od pracowników		234
4) obciążenie z tytułu nadpłaty wynagrodzeń, dotyczących działalności operacyjnej		404
5) odpisanie przedawnionych zobowiązań dotyczących wynagrodzeń, związanych z działalnością operacyjną		760
Strona Ma		
1) zobowiązania jednostko z tytułu wynagrodzeń zaliczonych w ciężar kosztów działalności operacyjnej	404	
2) zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń obciążających środki trwałe w budowie (inwestycje)	080	
3) naliczone zasiłki chorobowe, rodzinne, opiekuńcze płacone ze środków ZUS	229	
4) przedawnione lub umorzone należności z tytułu wynagrodzeń dotyczące działalności operacyjnej	761	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencji szczegółowej nie prowadzi się.

Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Konto 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, w szczególności z tytułu pobranych rozliczenia zaliczek, odpłatności za świadczenia dokonane na rzecz pracowników oraz należności od pracowników z tytułu niedoborów i szkód.

Na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wypłacone pracownikom zaliczki i sumy rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę		131 135 139
2) należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych, sprzedaży towarów i innych składników majątkowych, związanych z działalnością operacyjną: a) wartość netto b) należny VAT ujęty w fakturach sprzedaży		760 225
3) należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód		240
4) zapłacone zobowiązania wobec pracowników		131 135 139
5) odpisanie zobowiązań przedawnionych związanych z działalnością operacyjną		760
6) odpisanie zobowiązań związanych z działalnością socjalną		851
7) wyrok sądowy zasądający na rzecz wierzyciela: przesięgowanie zasądzonej należności głównej		240
Strona Ma		
1) wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki lub pokryte przez pracownika z pobranej zaliczki: a) dotyczące działalności operacyjnej b) dotyczące zakupu materiałów i towarów, przyjmowanych na magazyn c) obciążające środki trwale w budowie d) zaliczone w ciężar kosztów działalności socjalnej e) naliczony VAT podlegający odliczeniu	Konta zespołu „4” 310 080 851 225	
2) należności od pracowników potrącone z listy wynagrodzeń	231	
3) rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych	131 135 139	
4) wpływ należności od pracowników	131 135 139	
5) zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za używanie przez pracowników własnej odzieży, materiałów, sprzętu, związanych z: a) działalnością operacyjną b) środkami trwałymi w budowie c) działalnością socjalną	405 080 851	
6) przedawnione lub umorzone należności, na które nie dokonano odpisów aktualizujących dotyczące działalności operacyjnej	761	
7) przedawnione lub umorzone należności, na które nie dokonano odpisów aktualizujących dotyczące działalności socjalnej	851	
8) odpis należności, na które dokonano odpisu aktualizującego	290	
9) należności związane ze sprawą skierowaną na drogę postępowania sądowego	240	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 234 prowadzi się według:		
1) poszczególnych tytułów,		

2) poszczególnych pracowników
Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań wobec pracownika.

Konto 236 „Należności z tytułu pożyczek FM”

Konto 236 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu zaciągniętych pożyczek z ZFŚS na cele mieszkaniowe

Na koncie 236 „Należności z tytułu pożyczek FM” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wpływy pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych		135
2) naliczone odsetki od pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych		851
Strona Ma		
1) wpływ rat pożyczek oraz należnych odsetek, z tytułu spłaty pożyczek ZFŚS, na które nie dokonano odpisów aktualizujących dotyczące działalności socjalnej	135	
2) przedawnione lub umorzone należności, z tytułu spłaty pożyczek ZFŚS na które nie dokonano odpisów aktualizujących dotyczące działalności socjalnej	851	
3) odpisane należności, na które dokonano odpisu aktualizującego	290	

Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencję szczegółową do konta 236 prowadzi się według:

10 poszczególnych pracowników

Konto 236 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań wobec pracowników.

Konto 240 „Pozostałe rozrachunki”

Konto 240 służy do ewidencji należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234.

Na koncie tym ewidencjonuje się w szczególności :

1) rozrachunki z tytułu potrąceń dokonanych na listach wynagrodzeń z u\innych tytułów niż podatki i składki ZUS

2) roszczenia sporne

3) świadczenia socjalne (emeryci)

4) rozliczenia niedoborów szkód i nadwyżek

5) odprowadzenie wpłat na PPK

7) rozrachunki z tytułu not obciążeniowych (wspólnoty mieszkaniowe)

Na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zapłata naliczonych opłat na PPK		131
2) należności z tytułu pobranych opłat targowych		715
3) należności z tytułu rozliczeń ze wspólnotami mieszkaniowymi dotyczącymi opłat za media, wywóz odpadów itp.		201
4) wypłacone z kasy lub rachunku bankowego świadczenia z ZFŚS dla osób niebędących pracownikami (np. emeryci)		101 135
5) stwierdzone niedobory i szkody w aktywach rzeczowych i pieniężnych (wartość netto)		
a) Gotówka w kasie		101

b) podstawowych środków trwałych		011
c) pozostałych środków trwałych Równolegle należy wyksięgować umorzenie pozostałego środka trwałego, którego stwierdzono niedobór: Wn konto 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych”, Ma konto 240 „Pozostałe rozrachunku”		013
d) środków trwałych w budowie		080
e) materiałów		310
4) rozliczenie nadwyżek materiałów, powstałych na skutek błędu w ustaleniu wielkości ich zużycia		401
5) rozliczenie nadwyżek materiałów niezamówionych, niepowstałych na skutek błędu w ustaleniu wielkości ich zużycia		760
6) rozliczenie nadwyżek środków pieniężnych w kasie		760
7) rozliczenie nadwyżek pozostałych środków trwałych		760
8) rozliczenie nadwyżek inwestycji (środków trwałych w budowie)		800
9) rozliczenie nadwyżek inwestycji (środków trwałych w budowie)		800
10) wyksięgowanie nadwyżek powstałych na skutek niewłaściwego ustalenia stanu składników majątkowych (pozornych)		011 013 080 101 310
11) przeksięgowanie należności z tytułu niedoboru na roszczenia sporne, w przypadku dochodzenia spłaty niedoboru od osoby winnej na drodze postępowania sądowego, wartości ewidencyjna niedoboru		234
12) dodatkowa kwota roszczenia (wartość roszczenia przekraczająca wartość ewidencyjną niedoboru)		760
13) ewentualny VAT dotyczący dochodzonego niedoboru		225
14) należności z tytułu dostaw, robót i usług skierowane na drogę postępowania sądowego		201
15) należności z tytułu odszkodowań przyznanych przez ubezpieczyciela		840 760
16) należność od osób fizycznych niebędących pracownikami i innych jednostek, jeżeli poniesiono w ich imieniu wydatki, odprowadzenie wpłat na PPK		131 135 139
17) zwrot zabezpieczeń, należytego wykonania umowy, wadium, kaucji		139
18) faktury lub rachunki obciążające kosztami właścicieli kaucji i zabezpieczeń należytego wykonania		201
19) zatrzymane przez zamawiającego wadium, na warunkach ustalonych w ustawie Prawo Zamówień Publicznych		760
20) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością finansową		750
21) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością operacyjną		760
22) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych, związanych z działalnością socjalną		851
Strona Ma		
1) rozrachunki z tytułu rozliczeń ze wspólnotami mieszkaniowymi dotyczącymi opłat za media, wywóz odpadów stałych, itp.	203	
2) naliczenie opłat na rzecz PPK	231	
3) spłata należności i roszczeń:	101 131	

W przypadku spłaty należności, na którą utworzono odpis aktualizujący:	135	
1) dotyczącej działalności operacyjnej - równoległy zapis: Wn konto 290 „Odpis aktualizujący należności” Ma konto 760 „Pozostałe przychody operacyjne”	139	
2) dotyczący działalności finansowej (np. odsetki) – równoległy zapis: Wn konto 290 „Odpis aktualizujący należności” Ma konto 750 „przychody finansowe”		
3) dotyczące działalności socjalnej – równoległy zapis: Wn konto 290 „Odpis aktualizujący należności” Ma konto 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”		
4) spłatę należności z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS dla osób niebędących pracownikami (np. emeryci)	101	
	135	
5) stwierdzone nadwyżki w aktywach rzeczowych i trwałych:		
a) gotówka w kasie	101	
b) podstawowych środków trwałych	011	
c) pozostałych środków trwałych	013	
d) środków trwałych w budowie	080	
e) materiałów	310	
6) kompensatę nadwyżek z niedoborami	240	
7) rozliczenie niedoborów materiałów, powstałych na skutek błędu w ustaleniu wielkości ich zużycia lub mieszczących się w granicach norm i limitów na ubytki naturalne	080 (inwestycje) 401	
8) rozliczenie niedoborów niezawinionych obciążając zgodnie z decyzją kierownika jednostki pozostałe koszty operacyjne	761	
9) rozliczenie niedoborów niezawinionych obciążających zgodnie z decyzją dyrektora Zakładu, ZFŚS	851	
10) rozliczenie niezawinionego niedoboru podstawowego środka trwałego w wartości umorzonej, zmniejszającego zgodnie z decyzją dyrektora Zakładu fundusz jednostki	800	
11) rozliczenie niezawinionego niedoboru środków trwałych w budowie, zmniejszającego zgodnie z decyzją dyrektora Zakładu, fundusz jednostki	800	
12) obciążenie osoby odpowiedzialnej materialnie za powierzone jej składniki majątkowe	234	
W przypadku odmowy spłaty przez osobę materialnie odpowiedzialną należy dokonać odpisu aktualizującego: konto 761 „Pozostałe koszty operacyjne”, Ma konto 290 „Odpisy aktualizujące należności”		
13) potrącenia z list płac (bez potrąceń ujętych na kontach 225 „Rozrachunki z budżetami”, 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”), wpłaty PPK	231	
14) odsetki od środków zabezpieczeń należytego wykonania umowy, wadium, kaucji, zwiększające ich wartość	139	
15) wyksięgowanie roszczenia dodanego przez sąd, na które uprzednio dokonano odpisu aktualizującego	290	
16) wyksięgowanie odpisu aktualizującego kwotę roszczenia spornego w związku z oddaleniem roszczenia przez sąd, uznania roszczenia za nieściągalne	290	
17) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, nie dotyczących działalności finansowej	761	
18) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, które dotyczą działalności finansowej	751	

19) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego, dotyczące działalności socjalnej	851	
20) odpisanie należności umorzonych i przedawnionych, które dokonano odpisu aktualizującego	290	
Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 240 prowadzi się według:		
1) poszczególnych tytułów.		
Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań.		
Konto 245 „Wpływy do wyjaśnienia”		
Konto 245 „Wpływy do wyjaśnienia” służy do ewidencji wpłaconych, a nie wyjaśnionych kwot należności. Na koncie 245 „Wpływy do wyjaśnienia” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) kwoty wyjaśnionych wpłat należności w korespondencji z kontem, a którym były ujęte należności zespołu „2”, na których znajdują się wyjaśnione kwoty wpłat, lub - jeżeli nie były przypisane – bezpośrednio z kontami zespołu „7”		
2) zwroty wyjaśnionych wpłat kwot należności		131 135 139
Strona Ma		
1) kwoty wyjaśnionych wpłat z odpowiednim rachunkiem bankowym, na którym znajdują się niewyjaśnione wpłaty	131 135 139	
Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 245 nie prowadzi się.		
Konto 245 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan niewyjaśnionych wpłat.		
Konto 290 „Odpisy aktualizujące należności”		
Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe.		
Odpisów aktualizujących dokonuje się w odniesieniu do należności wątpliwych, w przypadkach określonych w ustawie o rachunkowości.		
Na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zmniejszenie odpisu aktualizującego na skutek zapłaty należności głównej (ustania przyczyn dokonania odpisu) dotyczącej:		
a) działalności operacyjnej,		760
b) działalności finansowej,		750
c) działalności socjalnej,		851
2) zmniejszenie odpisu aktualizującego utworzonego na odsetki dotyczące:		
a) działalności operacyjnej,		750
b) działalności socjalnej,		851
3) zmniejszenie odpisu aktualizującego w związku z umorzeniem oraz odpisem należności przedawnionych lub nieściągalnych:		

a) od odbiorców, w korespondencji z kontami:		201/202 /203
b) od pracowników		234
c) od innych jednostek		240
4) zmniejszenie odpisu aktualizującego kwotę roszczenia spornego w przypadku przegrania sprawy w sądzie		240
Strona Ma		
1) odpisy aktualizujące utworzone na należności główne dotyczące:		
a) działalności operacyjnej,	761	
b) działalności finansowej,	751	
c) działalności socjalnej,	851	
2) odpisy aktualizujące utworzone na odsetki dotyczące:		
a) działalności operacyjnej,	751	
b) działalności socjalnej,	851	
Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencji szczegółowej nie prowadzi się.		
Salda konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących.		
Konto 300 „Rozliczenie zakupu”		
Konto 300 służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, robót i usług, a w szczególności do ustalenia:		
1) wartość materiałów, robót i usług poprzedzonych fakturą zaliczkową,		
2) wartość dostaw niefakturowanych,		
3) wartość materiałów w drodze,		
Konto 300 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan dostaw w drodze (materiały w drodze), a saldo Ma stan dostaw lub usług niefakturowanych.		
Konto 300 służy wyłącznie do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, robót i usług poprzedzonych fakturą zaliczkową na koniec okresu sprawozdawczego oraz wykonania na dzień bilansowy stanu dostaw w drodze i dostaw niefakturowanych.		
Na koncie służy 300 „Rozliczenie zakupu” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) faktury zaliczkowe od dostawców łącznie z podatkiem VAT niepodlegającym odliczeniu		201 240
2) dostawa niefakturowana		201 240
3) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych dotyczących dostaw niefakturowanych, związanych z działalnością operacyjną		760
4) odpisanie zobowiązań przedawnionych i umorzonych dotyczących dostaw niefakturowanych, związanych z działalnością socjalną		851
Strona Ma		
1) rozliczenie faktury zaliczkowej po otrzymaniu faktury końcowej	Konta zespołu „4”	
2) rozliczenie dostawy niefakturowanej (wpływ faktur)	Konta zespołu „4”	
3) spisanie przedawnionych dostaw w drodze związanych z działalnością operacyjną	761	
4) spisanie przedawnionych dostaw w drodze związanych z działalnością socjalną	851	

Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja analityczna powinna umożliwić:

- 1) ustalenie dostaw i usług niefakturowanych
- 2) ustalenie dostaw w drodze
- 3) ustalenie wartości faktur zaliczkowych

Konto 300 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan dostaw w drodze (materiały i towary w drodze), a saldo Ma stan dostaw lub usług niefakturowanych.

Konto 310 „Materiały”

Konto 310 służy do ewidencji zapasów materiałów znajdujących się w magazynach.

Materiały – są to składniki rzeczowych aktywów obrotowych, na ogół nabyte, wyjątkowo są również wytwarzane przez jednostkę, przeznaczone są na własne potrzeby do bezpośredniego zużycia.

Do materiałów zalicza się:

- 1) części zapasowe – materiały przeznaczone do zużycia podczas remontów konserwacji bieżących napraw
- 2) materiały pomocnicze t.j. środki do utrzymania czystości, odzież robocza i ochronna, materiały zużywane na potrzeby administracji – np. materiały biurowe,
- 3) paliwa, w tym napędowe i opałowe (węgiel, koks, drewno)

Na koncie tym ujmuje się wartości materiałów ujętych w kosztach w momencie ich zakupu, ale nie zużytych do końca roku obrotowego, ujęcie ich na koncie 310 następuje na podstawie inwentaryzacji.

Na koncie 310 „Materiały” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wartość materiałów ustaloną w wyniku inwentaryzacji na koniec roku, które były rozchodowane w momencie, a nie zostały do końca roku zużyte, dotyczące: a) działalności operacyjnej (plus zapis: Wn konto 490 „Rozliczenie kosztów”, Ma odpowiednie konto „zespołu 5”)		401
Strona Ma		
1) rozchód materiałów przekazanych do zużycia związanego z : a) działalnością operacyjną, b) środkami trwałymi w budowie	401 080	
2) rozchód materiałów sprzedanych	761	
3) zwroty materiałów dostawcom	201 234 240	
4) darowizny i inne nieodpłatne przekazania	761	
5) wartość materiałów złomowanych	761	
6) stwierdzone niedobory i szkody w zapasach materiałów w magazynie	240	

Zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja szczegółowa do konta 310 powinna pozwalać na ustalenie materiałów według:

- 1) ich rodzajów.

Konto 310 może wykazywać saldo Wn, które wyraża stan zapasów materiałów w cenach zakupu czyli kwocie należnej sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski.

Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu składnika aktywów, w szczególności przyjęto nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Konto 400 „Amortyzacja”

Konto 400 służy do ewidencji kosztów amortyzacji od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według stawek amortyzacyjnych.

Amortyzacja zgodnie z klasyfikacją paragrafową jest ujmowana w § 472 Amortyzacja.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 10.000,00 zł, umarza się oraz amortyzuje przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

Nowo przyjęte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się oraz amortyzuje począwszy od następnego miesiąca po miesiącu, w którym przyjęto je od używania.

Na koncie 400 „Amortyzacja” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) odpisy amortyzacyjne od środków trwałych i WNiP amortyzowanych w czasie		070 071
Strona Ma		
1) korekty zmniejszające naliczoną amortyzację	070 071	
2) przeniesienie rocznej sumy kosztów amortyzacji na wynik finansowy	860	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja analityczna powinna umożliwić ustalenie amortyzacji stanowiącej koszty uzyskania przychodu i niestanowiącej kosztów uzyskania przychodów

Uwagi

Konto 400 „Amortyzacja” może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów amortyzacji. Saldo konta 400 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”.

Konto 401 „Zużycie materiałów i energii”

Konto 401 służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii na cele działalności podstawowej, pomocniczej i ogólnego zarządu.

Nie księguje się na koncie tym kosztów zużycia i energii dotyczących kosztów inwestycji, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.

Na koncie 401 „Zużycie materiałów i energii” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:

421 „Zakup materiałów i wyposażenia” – z wyjątkiem zakupów związanych z kosztami reprezentacji i reklamy, które powinny być ujęte na koncie 409

426 „Zakup energii”.

Na koncie 401 „Zużycie materiałów i energii” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) odpisy umorzeniowe pozostałych środków trwałych, WNiP		072
2) wartość materiałów dotyczących działalności operacyjnej, odnoszonych bezpośrednio po zakupie w koszty		201 234 300
3) wartość materiałów dotyczących działalności operacyjnej wydanych do zużycia w magazynie		310
4) niedobory materiałów stwierdzone w trakcie inwentaryzacji wynikające z ubytków naturalnych, błędów pomiaru lub ubytki usprawiedliwione przekraczające normy		240

5) zużycie energii elektrycznej, wody, energii cieplnej		201 300
Strona Ma		
1) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących materiałów odnoszonych bezpośrednio po zakupie w koszty na skutek reklamacji u dostawcy tych materiałów	201	
2) zwrot materiałów dotyczących działalności operacyjnej magazynu	310	
3) nadwyżki materiałów stwierdzone w trakcie inwentaryzacji wynikające z błędu pomiaru	240	
4) wartość materiałów ustaloną w wyniku inwentaryzacji na koniec roku, które były rozchodowane w momencie ich zakupu, a nie zostały do końca roku zużyte, dotyczące działalności operacyjnej	310	
5) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących energii elektrycznej, wody energii cieplnej	201	
6) przeniesienie rocznej sumy kosztów na konto 860 „Wynik finansowy”	860	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 401 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz oraz w sposób umożliwiający sporządzanie sprawozdań		
Konto 401 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów z tytułu zużycia materiałów i energii. Saldo konta 401 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”		
Konto 402 „Usługi obce”		
Konto 402 służy do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych, takich jak:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) usługi remontowe, konserwacyjne, naprawcze środków transportu, urządzeń, sprzętu, 2) usługi budowlano-montażowe w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków, 3) transportowe, 4) projektowe - niezwiązane z realizowanymi środkami trwałymi w budowie, 5) sprzątania, 6) pocztowe, 7) telekomunikacyjne, 8) doradztwa 9) bankowe, 10) opłaty manipulacyjne, 11) opłaty radiofoniczne i telewizyjne, 12) ogłoszenia prasowe itp. – wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki. 		
Nie księguje się na koncie tym kosztów usług obcych inwestycji, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.		
Na Na koncie 402 „Usługi obce” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) 427 „Zakup usług remontowych” 2) 428 „Zakup usług zdrowotnych” – nie dotyczących pracowników 3) 430 „Zakup usług pozostałych” -z wyjątkiem opłat za podnoszenie kwalifikacji pracowników ujmowanych na koncie 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” oraz zakupów związanych z kosztami reprezentacji i reklamy, które powinny być ujęte na koncie 409 4) 436 „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych”, 5) 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz, opinii” 6) 443 „Różne opłaty i składki” 		
Na koncie 402 „Usługi obce” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma

Strona Wn		
1) Usługi obce (remontowe, transportowe, projektowe, sprzątanina, doradztwa, informatyczne, najmu, dzierżawy, bankowe opłaty manipulacyjne, wywozu śmieci, ogłoszenia prasowe itp.)		201 300
Strona Ma		
1) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących usług obcych	201	
2) przeniesienie rocznej sumy kosztów na konto 860 „Wynik finansowy”	860	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 402 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz oraz sposób umożliwiający sporządzenie sprawozdań.		
Konto 402 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość zakupionych kosztów usług obcych. Saldo tego konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”.		
Konto 403 „Podatki i opłaty”		
Konto 403 służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 2) Podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, 3) Podatku od czynności cywilnoprawnych, 4) Opłat o charakterze podatkowym na rzecz budżetu państwa i JST, 5) Opłaty notarialnej, 6) Opłaty skarbowej i opłaty administracyjnej, 7) Opłaty za trwały zarząd, 		
Nie księguje się na tym koncie podatków i opłat dotyczących kosztów środków trwałych w budowie, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.		
Na koncie 403 „Podatki u opłaty” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:		
448 „Podatek od nieruchomości”		
443 Różne opłaty i składki – z wyjątkiem ubezpieczeń majątkowych		
451 „Opłaty na rzecz budżetu państwa”		
452 „Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego”		
Na koncie 403 „podatki i opłaty” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) podatki i opłaty obciążające koszty działalności operacyjnej		
2) podatki lokalne, w tym podatek od nieruchomości i od środków transportowych		225 131
3) wpłaty na PFRON		229
Strona Ma		
1) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących podatków i opłat	225 240 229	
2) przeniesienie rocznej sumy kosztów na konto „Wynik finansowy”	860	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 403 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekroju dostosowanych do potrzeb planowania, analiz.		
Konto 403 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów tytułu datków i opłat. Saldo tego konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”		
Konto 404 „Wynagrodzenia”		

Konto 404 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń z pracownikami i innymi osobami fizycznymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.

Nie księguje się na tym koncie wynagrodzeń dotyczących kosztów środków trwałych w budowie, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.

Na koncie 404 „Wynagrodzenia” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:

401 „Wynagrodzenia osobowe pracowników”

404 „Dodatkowe wynagrodzenia roczne”

417 „Wynagrodzenia bezosobowe”

Na koncie 404 „Wynagrodzenia” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę		231
2) wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia i o dzieło		231
3) świadczenia w naturze na rzecz pracowników zaliczone do wynagrodzeń		231
Strona Ma		
1) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących wynagrodzeń	231	
2) zmniejszenie świadczenia w naturze na rzecz pracowników zaliczonych do wynagrodzeń	231	
3) przeniesienie rocznej sumy kosztów wynagrodzeń na konto 860 „Wynik finansowy”	860	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencję szczegółową do konta 404 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu poniesionych kosztów dotyczących wynagrodzeń. Saldo tego konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”

Konto 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”

Konto 405 służy do ewidencji działalności podstawowej z tytułu różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dzieło i innych umów, które są zaliczane do wynagrodzeń.

Na tym koncie księguje się głównie:

- 1) Świadczenia rzeczowe oraz ekwiwalenty za te świadczenia, wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych świadczeń na rzecz pracowników
- 2) Składki na ubezpieczenie społeczne
- 3) Składki na Fundusz Pracy
- 4) Zakup usług zdrowotnych dla pracowników, w tym badania wstępne, okresowe i profilaktyczne pracowników
- 5) Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dotyczących pracowników
- 6) Szkolenia pracowników
- 7) Koszty z tytułu różnych świadczeń na rzecz pracowników niezaliczonych do wynagrodzeń.

Nie księguje się na koncie 405 ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń dotyczących kosztów środków trwałych w budowie, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.

Na koncie 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:

302 „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń” – w zakresie świadczeń rzeczowych oraz ekwiwalentów za te świadczenia, wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz świadczeń na rzecz pracowników,

411 „Składki na ubezpieczenia społeczne”,

412 „Składki na Fundusz Pracy”,

428 zakup usług zdrowotnych dotyczących pracowników

430 „Zakup usług pozostałych”- w zakresie opłat za podnoszenie kwalifikacji pracowników 444 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” 470 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej”, 478 „ Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych” Na koncie 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) świadczenia na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń, obciążających koszty działalności operacyjnej, w tym		201 234 300
a) szkolenia, konferencje		300
b) usługi zdrowotne		201 234 300
c) świadczenia rzeczowe oraz ekwiwalenty za te świadczenia wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych świadczeń na rzecz pracowników		201 234 300 310
2) naliczone składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy płacone przez pracodawcę		229
3) odpisy na ZFŚS		851
Strona Ma		
1) zmniejszenie kosztów dotyczących ubezpieczeń społecznych, w korespondencji z kontem 229 „Pozostałe rozrachunku publicznoprawne”		
2) zmniejszenie poniesionych kosztów dotyczących świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń, obciążających koszty działalności operacyjnej,	201 234	
3) zmniejszenie odpisów na ZFŚS	851	
4) przeniesienie rocznej sumy kosztów a konto 860 „Wynik finansowy”	860	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 405 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz oraz w sposób umożliwiający sporządzenie sprawozdań. Konto 405 może w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń. Saldo tego konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”		
409 „Pozostałe koszty rodzajowe”		
Konto 409 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 400-405 oraz kontach, na których ujmuje się zgodnie z polityką rachunkowości inne świadczenia oraz pozostałe obciążenia. Na tym koncie ujmuje się w szczególności: 1) zwroty wydatków za używanie samochodów prywatnych pracowników do zadań służbowych, 2) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, 3) koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych, 4) inne koszty niezaliczone do kosztów działalności finansowej i pozostałych kosztów operacyjnych Nie księguje się również na koncie 409 pozostałych kosztów rodzajowych dotyczących kosztów środków trwałych w budowie, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych.		

Na koncie 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” najczęściej ujmuje się poniższe paragrafy:

441 „Podróże służbowe krajowe”

443 „Różne opłaty i składki”- w zakresie ubezpieczeń majątkowych i składek na rzecz różnych organizacji

444 „Odpisy na ZFŚS” dotyczące emerytów

Na koncie 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) koszty delegacji krajowych i zagranicznych, ryczałty za używanie samochodów prywatnych pracowników do celów służbowych		234
2) ubezpieczenia majątkowe i osobowe		201
3) odpisy ZFŚS -dotyczące emerytów		851
Strona Ma		
1) zmniejszenie poniesionych kosztów pozostałych kosztów rodzajowych	201	
2) przeniesienie rocznej sumy kosztów na konto 860 „Wynik finansowy”	860	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencję szczegółową do konta 409 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz.

Konto 409 może w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów rodzajowych. Saldo tego konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”

Konto 490 „Rozliczenie kosztów”

Konto 490 „Rozliczenie kosztów” służy do:

- 1) przeniesienia na konta zespołu 5 zewidencjonowanych w ciągu okresu sprawozdawczego na kontach: 400, 401, 402, 403, 404, 405, 409;
 - 2) przeniesienia na konto 640 kosztów rozliczanych w czasie, które były ujęte na kontach: 400, 401, 402, 403, 404, 405, 409;
 - 3) ujęcie łącznej kwoty kosztów uzyskania przychodów zewidencjonowanych na kontach zespołu 7.
- Na koncie 490 „Rozliczenie kosztów” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zmniejszenie rozliczeń międzyokresowych		640
2) przeniesienie salda występującego na koniec roku na konto 860 „Wynik finansowy”		
Strona Ma		
1) poniesione koszty rodzajowe zewidencjonowane na kontach 400, 401, 402, 403, 404, 405, 409 i niepodlegające rozliczeniu w czasie. W korespondencji z właściwym kontem zespołu 5 oraz przypadające na przyszłe okresy w korespondencji z kontem 640		
2) przeniesienie salda występującego na koniec roku na konto 860 „Wynik finansowy”		

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencji analitycznej nie prowadzi się.

Saldo Wn lub Ma konta 490 oznacza zmianę stanu rozliczenia międzyokresowych kosztów na koniec roku w stosunku do stanu na początek roku.

Saldo tego konta przenoszone jest w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy”.

Konta 502-516: Koszty działalności podstawowej”

Konta 502-516 służą do ewidencji kosztów działalności, do wykorzystania których obliguje statut Zakładu tj.

cell

- 1) prowadzenie gminnych oczyszczalni ścieków w miejscowości Okonek, Lotyń i Borucino wraz z administrowaniem sieci kanalizacji sanitarnej
 - 2) prowadzenie ujęć wody pitnej w Okonku wraz z administrowaniem sieci wodociągowej,
 - 3) administrowanie i utrzymanie cmentarzy komunalnych w Okonku i Lędyczku oraz świadczenie usług pogrzebowych,
 - 4) świadczenie usług w zakresie wywozu nieczystości płynnych,
 - 5) świadczenie usług w zakresie budowy sieci i przyłączy wodociągowych,
 - 6) świadczenie usług w zakresie budowy sieci i przyłączy kanalizacyjnych,
 - 7) utrzymanie i eksploatacja urządzeń ciepłowniczych,
 - 8) gospodarka mieszkaniowa,
 - 9) wykonanie inwestycji i remontów w zakresie ciepłowniczych,
 - 10) pobieranie opłat targowych,
 - 11) wykonywanie robót konserwacyjno-remontowych w zakresie urządzeń wodnych,
 - 12) utrzymanie dróg i chodników gminnych - odśnieżanie
- Na koncie 5 „koszty działalności podstawowej” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) poniesione koszty działalności podstawowej w okresie bieżącym		490
2) koszty działalności podstawowej poniesione w poprzednich okresach, dotyczące bieżącego okresu		640
3) świadczenia wewnętrzne na rzecz pozostałych działalności		Konta zespołu 5
Strona Ma		
1) przeniesienie kosztu wytworzenia usług świadczonych przez brygadę komunalną (zleceń) zaewidencjonowanych na koncie 502-2	701	
2) świadczenia wewnętrzne na rzecz pozostałych działalności	Konta zespołu 5	
3) nieodpłatne świadczenia na potrzeby niezwiązane z działalnością jednostki	761	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do kont 502-516 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego.		
Konta 502-516 nie mogą wykazywać salda na koniec roku. Na koniec roku salda konta przenosi się na konto 490 „Rozliczenie kosztów”		
Konto 600 „Produkcja w toku”		
Konto 600 służy do ewidencji wartości usług brygady komunalnej, niezakończonych na dzień bilansowy, ustalonej na podstawie inwentaryzacji .		
Na koncie 600 „Produkcja w toku” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) wartość zinwentaryzowanej produkcji w toku, nieujmowanej na bieżąco na koncie 600		701
Strona Ma		
1) wyksięgowanie wartości zinwentaryzowanej na koniec poprzedniego okresu produkcji w toku, nieujmowanej na bieżąco na koncie 600	701	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 600 nie prowadzi się.		
Konto 600 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość usług niezakończonych.		

Konto 640 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”

Konto 640 służy do ewidencji już poniesionych kosztów dotyczących przyszłych okresów (rozliczenia czynne) oraz prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy (rozliczenia międzyokresowe bierne).

W zakładzie dokonuje się rozliczeń międzyokresowych czynnych z tytułu:

- 1) zapłaconych z góry ubezpieczeń majątkowych, dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych
- 2) prenumeraty zapłaconej na następne okresy sprawozdawcze,
- 3) opłaconych kosztów oprogramowani (licencji), dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych,

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności:

- 1) ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, gdy kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny,
- 2) z obowiązku wykonania związanych z bieżącą działalnością przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, a także przyszłych świadczeń wobec nieznanymi osobami, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.

Do najczęściej występujących tytułów biernych rozliczeń międzyokresowych należą:

- 1) przewidywanie straty na jeszcze niezakończonych, długotrwałych umowach o usługi,
- 2) inne imienne określone koszty, jakie trzeba będzie ponieść w następnych latach obrotowych, a które dotyczą bieżącego roku obrotowego.

Na koncie 640 ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) koszty poniesionych w okresie sprawozdawczym, a dotyczące przyszłych okresów.		490
2) wydatki poniesione w okresie sprawozdawczym, na które utworzono rezerwę w okresach poprzednich		502-551
3) odpisanie nierozliczonej rezerwy (rozliczenia międzyokresowe bierne)		490
Strona Ma		
1) utworzone rezerwy na wydatki przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe bierne)	490	
2) zaliczenie do kosztów okresu sprawozdawczego kosztów poniesionych w okresach poprzednich w części przypadającej na dany okres	502-551	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 640 powinna umożliwić ustalenie:

- 1) wysokości tych kosztów zakupu, które podlegają rozliczeniu w czasie;
 - 2) wysokość innych rozliczeń międzyokresowych kosztów z dalszym podziałem według ich tytułów.
- Saldo Wn konta 640 wyraża koszty przyszłych okresów, a saldo Ma stan prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

Konto 701 „Koszty wytworzenia usług” – brygada komunalna (zlecenia)”

Konto 701 służy wyłącznie do ewidencji kosztu wytworzenia poszczególnych usług grupy komunalnej.

Konto 701 zostało utworzone z uwagi na konieczność (do celów podatkowych i rachunkowych) prowadzenia analityki według poszczególnych umów (zleceń, budów) i brak możliwości skonstruowania tego typu analityki do konta 502-2 (analityka do konta 502-2 jest już analityką bardzo rozbudowaną i kolejny jej podział wg zleceń powodowałby nieczytelność zapisów).

Na koncie tym ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) koszt wytworzenia poszczególnych usług (na bieżąco)		502
Strona Ma		
Przeniesienie na dzień bilansowy		
1) wartość zinventaryzowanej produkcji w toku	600	
2) przeksięgowanie kosztów wytworzenia	490	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do konta 701 powinna zapewnić ustalenie kosztu wytworzenia poszczególnych usług grupy komunalnej. Na koniec roku konto 701 nie wykazuje salda.		
Konto 703-715 „Sprzedaż usług”		
Konto 703-715 służy do ewidencji sprzedaży produktów (robót i usług) własnej działalności na rzecz obcych jednostek. Na kontach tych ewidencjonuje się przychody ze sprzedaży produktów, w wielkościach ustalonych w cenach sprzedaży netto w tym także kwoty należne. Do przychodów ze sprzedaży produktów zalicza się przychody ze sprzedaży usług, w tym robót z wyjątkiem usług niestanowiących przedmiotu właściwej działalności, które zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych. Na koncie 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) zmniejszenie przychodów ze sprzedaży z tytułu uznanych reklamacji oraz korekt wystawionych faktur i rachunków		202 203 234
2) przeniesienie w końcu roku przychodów ze sprzedaży produktów na konto 860 „Wynik finansowy”		860
Strona Ma		
1) przychody ze sprzedaży	202 203 234	
2) korekty zwiększające sprzedaż	202 203 234	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa do kont 703-715 prowadzi się według podziałek klasyfikacji budżetowej. W końcu roku obrotowego przenosi się przychody ze sprzedaży na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy”		
Konto 740 „Dotacje i środki na inwestycje”		
Konto 7410 służy do ewidencji dotacji otrzymanych z budżetu JST oraz innych środków na finansowanie działalności podstawowej oraz własnych środków pieniężnych przeznaczonych na inwestycje. Na koncie 740 nie ujmuje się dotacji otrzymanych na finansowanie inwestycji. Na koncie 740 ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		

1) własne środki pieniężne wykorzystywane lub przekazane na finansowanie inwestycji, w korespondencji z kontem 800 „Fundusze jednostki” lub z kontem 840 „Rezerwy i rozliczenie międzyokresowe przychodów” - utworzenie rezerwy		800 840
2) zwroty dotacji niewykorzystanych, nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem		131 225
3) przeniesienie salda na 860		
Strona Ma		
1) w ciągu roku dotacje rzeczywiste na finansowanie działalności podstawowej	202 225	
2) przeniesienie salda na 860	860	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia wysokości dotacji przypadających na poszczególne typy rozliczeń. W końcu roku obrotowego saldo konta 740 zamyka się dwoma saldami, które przenosi się: 1) saldo Wn oznacza wartość środków wykorzystanych lub przeznaczonych na inwestycje na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”, 2) Saldo Ma oznacza wartość dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy” Na koniec roku budżetowego konto 740 nie wykazuje salda.		
Konto 750 „Przychody finansowe”		
Konto 750 służy do ewidencji przychodów finansowych. Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody z tytułu operacji finansowych, w szczególności 1) odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań. Na koncie 750 ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów finansowych na konto 860 „Wynik finansowy”		860
Strona Ma		
1) przypisane odsetki za zwłokę w regulowaniu należności	131	
2) odsetki od środków na rachunku bankowym	131	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 750 powinna zapewnić wyodrębnienie zapłaconych odsetek za zwłokę od należności. Ewidencję szczegółową do konta 750 prowadzi się według podziałek klasyfikacji budżetowej. W końcu roku obrotowego przenosi się przychody finansowe na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy” Na koniec roku konto 750 nie wykazuje salda.		
Konto 751 „Koszty finansowe”		
Konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych. Na koncie Wn konta 751 „Koszty finansowe” ujmuje się w szczególności: 1) odsetki za zwłokę w zapłacie z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie. Na koncie „Koszty finansowe” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		

1) odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań dotyczących działalności operacyjnej – przypisane i nieprzypisane z wyjątkiem obciążających środki trwale w budowie: Wn konto 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”		225 234 240
Strona Ma		
1) korekty zmniejszające ujęte wcześniej na stronie WN konta 751 „Koszty finansowe”, w korespondencji z kontami, na których poprzednio były ujęte koszty finansowe		
2) przeniesienie na koniec roku poniesionych kosztów finansowych na konto 860 „Wynik finansowy”,	860	
<p>Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie rodzaju odsetek za zwłokę od zobowiązań. W końcu roku obrotowego koszty operacji finansowych przenosi się na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”. Na koniec roku konto 751 nie wykazuje salda.</p>		
Konto 760 „Pozostałe przychody operacyjne”		
<p>Konto 760 służy do ewidencji przychodów niezwiązanych ze zwykłą działalnością jednostki, w tym wszelkich innych przychodów iż podlegające ewidencji na kontach 703-715 W szczególności na stronie Ma 760 ujmuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przychody ze sprzedaży materiałów 2) przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie, 3) odpisanie przedawnione zobowiązań, 4) otrzymane odszkodowania, kary, 5) nieodpłatnie otrzymane w tym w drodze darowizny aktywa umarzone jednorazowo, rzeczowe aktywa obrotowe 6) przychody o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie 7) równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie przez samorządowy zakład budżetowy, a także od środków trwałych i wartości niematerialnych na sfinansowanie których Zakład otrzymał środki pieniężne w korespondencji ze stroną Wn konta 800 „Fundusz jednostki” <p>Na koncie 760 ujmuje się:</p>		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) korekty zmniejszające przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie,		202 234 240
2) przeniesienie na koniec roku wartości pozostałych przychodów operacyjnych na konto 860 „Wynik finansowy”		860
Strona Ma		
1) przychody ze sprzedaży materiałów, sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie (inwestycji) w części niepodlegającej przekazaniu do budżetu	202 234 240	
2) przychody z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych jeśli nie są związane z działalnością statutową	202 234 240	
3) darowizny i nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa obrotowe	013 310	

4) otrzymane darowizny pieniężne	131	
5) otrzymane przedawnione zobowiązania nie dotyczące działalności finansowej, funduszy ZFŚS	201 225 229 231 234 240	
6) otrzymane i należne odszkodowania, kart, grzywny	131 234 240	
7) nadwyżki inwentaryzacyjne aktywów obrotowych (niekorygujące kosztów na koncie 401)	240	
8) przypadek otrzymanego wadium i kaucji	240	
9) zmniejszone lub odpisane odpisy aktualizujące na należności od dłużników nie dotyczące przychodów finansowych oraz funduszy ZFŚS ze względu na ustanie przyczyny ich dokonania, np. na skutek zapłaty należności	290	
10) zmniejszone lub odpisane rezerw na przewidywane zobowiązania nie dotyczące przychodów finansowych oraz funduszy ZFŚS ze względu na ustanie przyczyny ich dokonania	840	
11) przyjęte do magazynu odzyski materiałów np. z likwidacji środków trwałych	310	

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej
Ewidencja szczegółowa do konta 760 prowadzi się według podziałek klasyfikacji budżetowej.
W końcu roku obrotowego przenosi się na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy”.
Na koniec roku konto 760 nie wykazuje salda.

Konto 761 „Pozostałe koszty operacyjne”

Konto 761 służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki.

W szczególności na stronie WN ujmuje się:

- 1) Koszty osiągnięci pozostałych przychodów
- 2) Odpisanie należności przedawnionych , umorzonych, nieściągalnych z wyjątkiem należności o charakterze publiczno-prawnym nieobciążających kosztów,
- 3) Utworzenie rezerwy, z wyjątkiem rezerw inwestycyjnych
- 4) Odszkodowania i kary,
- 5) Koszty postępowania spornego i egzekucyjnego,
- 6) Koszty nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

Na koncie 761 ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) refakturowane koszty	201 234 240	
2) wartość w cenach zakupu (nabycia) lub w cenach ewidencyjnych sprzedanych materiałów	310	
3) naliczone lub zapłacone nieprzypisane odszkodowania, kary i grzywny	131 201 225 229 234	

	240	
4) koszty związane z likwidacją środków trwałych oraz ze sprzedażą środków trwałych i inwestycji (środków trwałych w budowie)	131 201 234 240	
5) odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności nie dotyczące przychodów finansowych, na które nie dokonano odpisu aktualizującego	202 203 225 229 231 234 240	
6) utworzone odpisy aktualizujące na należności od dłużników nie dotyczące przychodów finansowych, ZFŚS	290	
7) przepadek wadium i kaucji dla innych jednostek	240	
8) naliczone lub zapłacone koszty postępowania spornego i egzekucyjnego	134 240	
9) wartość materiałów złomowanych	310	
10) niezawinione niedobory aktywów obrotowych	240	
11) rezerwy na przewidywane zobowiązania nie dotyczące inwestycji	840	
Strona Ma		
1) korekty zmniejszające ujęte wcześniej na stronie Wn konta 761 w korespondencji z kontami, na których poprzednio były ujęte pozostałe koszty		
2) przeniesienie na koniec roku wartości pozostałych kosztów operacyjnych na konto 860 „Wynik finansowy”		860
<p>Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej Ewidencja szczegółowa do konta 761 prowadzi się według rodzaju kosztów. W końcu roku obrotowego przenosi się na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”. Na koniec roku konto 761 nie wykazuje salda.</p>		
Konto 800 „Fundusz jednostki”		
<p>Konto 800 służy do ewidencji równowartości aktywów trwałych i obrotowych jednostki oraz ich zmian. Na stronie Wn konta 800 „Fundusz jednostki” ujmuje się zmniejszenie funduszu, a na stronie Ma – jego zwiększenie zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi gospodarkę finansową jednostki. Na koncie 800 ujmuje się:</p>		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona WN		
1) różnice z aktualizacji środków trwałych- zmniejszenie wartości ewidencyjnej środków trwałych		011
2) różnice z aktualizacji środków trwałych- zwiększenie wartości		071
3) wartość sprzedanych, nieodpłatnie przekazanych podstawowych środków trwałych (wartość netto)		011
4) wartość sprzedanych, nieodpłatnie przekazanych podstawowych niematerialnych i prawych (wartość netto) umarzanych w czasie		022
5) wartość sprzedanych, nieodpłatnie przekazanych podstawowych środków trwałych w budowie		080

6) wartość zlikwidowanych podstawowych środków trwałych (wartość netto)		011
7) wartość zaniechanych środków trwałych w budowie		080
8) rozliczenie niezawinionego niedoboru podstawowego środka trwałego w wartości nieumorzonej, zmniejszającego zgodnie z decyzją dyrektora Zakładu fundusz jednostki		240
9) rozliczenie niezawinionego niedoboru środków trwałych w budowie, zmniejszającego zgodnie z decyzją Dyrektora Zakładu fundusz jednostki		240
10) równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie przez samorządowy zakład budżetowy, a także od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na sfinansowanie których zakład otrzymał środki pieniężne		760
11) przeksięgowanie rozliczenia wyniku finansowego z konta 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”		820
12) Przeksięgowanie straty bilansowej roku ubiegłego z konta 860 „Wynik finansowy”		860
Strona Ma		
1) równowartość własnych środków zakładu wykorzystywanych lub przeznaczonych na sfinansowanie środków trwałych w budowie (inwestycje)	740	
2) równowartość rozwiązanych rezerw utworzonych przez Zakład na przyszłe wydatki na środki trwałe w budowie (inwestycje) – w momencie przeznaczenia na środki trwałe w budowie (inwestycje)	840	
3) wpływ dotacji i środków przeznaczonych na finansowanie środków trwałych w budowie (inwestycje)	131	
4) różnice z aktualizacji środków trwałych -zwiększenie wartości ewidencyjnej środków trwałych	011	
5) różnice z aktualizacji środków trwałych – zmniejszenie wartości dotychczasowego umorzenia, w korespondencji z kontem 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”	070 071	
6) nieodpłatne otrzymanie podstawowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych w budowie	011 022 080	
7) przeksięgowanie zysku bilansowego roku ubiegłego z konta 860 „Wynik finansowy”	860	
<p>Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 800 powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń jednostki, zapewniając sporządzenie zestawienia zmian w funduszu samorządowego zakładu budżetowego.</p> <p>Uwagi Saldo konta 800 oznacza stan funduszu Zakładu.</p>		
Konto 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”		
<p>Konto 820 służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego. Na stronie Wn konta 820 „Rozliczenie wyniku finansowego” ujmuje się dokonane lub należne wpłaty do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych, a na stronie Ma tego konta ujmuje się przeniesienie salda konta w roku następnego na konto 800 Fundusz jednostki”. Na koncie 820 „Rozliczenie wyniku finansowego” ujmuje się:</p>		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma

Strona Wn		
1) zobowiązania wobec budżetu JST z tytułu nadwyżki środków		225
2) należne lub dokonane wpłaty do budżetu JST z tytułu nadwyżki środków obrotowych		255 131
Strona Ma		
1) zmniejszenie zobowiązania wobec budżetu z powodu nadpłaty zaliczek dotyczących nadwyżki środków obrotowych	225	
2) przeniesienie salda konta 820 w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego	800	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Księgi pomocnicze nie są prowadzone. Saldo konta 820 przenosi się w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 „Fundusz jednostki”		
Konto 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”		
Konto 840 służy do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw. Na koncie 840 ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) rozliczenie przychodów związanych z działalnością operacyjną zaliczanych do przyszłych okresów do przychodów danego okresu		703-715 760
2) powstanie zobowiązania, na które utworzono rezerwę		201 234 240
3) zmniejszenie lub rozwiązanie rezerwy utworzonej w ciężar kosztów finansowych wobec ustania przyczyn jej powstania		750
4) zmniejszenie lub rozwiązanie rezerwy utworzonej w ciężar powstałych kosztów operacyjnych wobec ustania przyczyny jej powstania		760
5) rozwiązanie rezerwy na przyszłe wydatki na środki trwałe w budowie w związku z wykorzystaniem środków na zaplanowane wydatki majątkowe		800
6) .		.
Strona Ma		
1) .	.	
2) utworzenie rezerwy na przyszłe zobowiązania związane z działalnością finansową, w ciężar kosztów finansowych	751	
3) utworzenie rezerwy na przyszłe zobowiązania związane z działalnością operacyjną	761	
4) utworzenie rezerwy na przyszłe wydatki na środki trwałe w budowie	740	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 840 prowadzi się według:		
1) rezerw oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń,		
2) rozliczeń międzyokresowych przychodów z poszczególnych tytułów oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.		
Konto 840 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów.		
Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę, zmniejsza ją.		
Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają na dzień, na który okazały się zbędne, odpowiednio pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.		

rad

Konto 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”		
Konto 851 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmują się na koncie 135. Na koncie 851 ujmują się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) finansowanie z ZFŚS świadczeń socjalnych dla osób uprawnionych, w tym zapomogi		101 135 201 234 240
2) odpisy aktualizujące należności dotyczące ZFŚS		290
3) odpisanie należności przedawnionych i nieściągalnych, na które nie tworzono odpisu aktualizującego		234 240
4) umorzenie pożyczek udzielonych z ZFŚS na cele mieszkaniowe		236
Strona Ma		
1) naliczenie odpisu ZFŚS	405	
2) zwiększenie funduszu z tytułu odsetek do środków pieniężnych na rachunku bankowym	135	
3) zwiększenie funduszu z tytułu odsetek dotyczących udzielonych z ZFŚS pożyczek	135 234 240	
4) otrzymane kary i odszkodowania dotyczące ZFŚS	135 234 240	
5) dobrowolne wpłaty, darowizny na ZFŚS	101 135	
6) odpisane przedawnione zobowiązania, dotyczące działalności ZFŚS	201 225 229 231 234 240	
7) zmniejszenie odpisu aktualizującego należności dotyczące ZFŚS, w przypadku ustania przyczyny dokonania tego odpisu, np. zapłaty należności na którą utworzono odpis aktualizujący	290	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 851 prowadzi się według:		
1) stanu zwiększenia i zmniejszenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,		
2) wysokości poniesionych kosztów i wysokości uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności socjalnych.		
Saldo Ma konta 851 wyraża stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.		
Konto 860 „Wynik finansowy”		
Konto 860 służy do ustalania wyniku finansowego jednostki.		
Na koniec roku obrotowego na stronie Wn konta 860 ujmują się sumy:		
1) poniesionych kosztów, w korespondencji z kontami: 400,401,402,403,404,405 i 409,		

- 2) rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji z kontem 490 „Rozliczenie kosztów”,
- 3) środków własnych na inwestycje, w korespondencji z kontem 740 „Dotacje i środki na inwestycje”
- 4) kosztów operacji finansowych w korespondencji z kontem 751 „koszty finansowe” oraz pozostałe koszty operacyjne, w korespondencji z kontem 761 „Pozostałe koszty operacyjne”
- 5) obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego w korespondencji z kontem 870 „Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy”
- Na stronie Ma konta 860 ujmuje się w końcu roku obrotowego sumę:
- 1) uzyskanych przychodów w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu „7”
- 2) rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji
- 3) dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej w korespondencji z kontem 740 „Dotacje i środki na inwestycje”
- Na koncie 860 „Wynik finansowy” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1. W końcu roku obrotowego		400
1) przeniesienie poniesionych kosztów rodzajowych		401
		402
		403
		404
		405
		409
2) przeniesienie kosztów operacji finansowych		751
3) przeniesienie pozostałych kosztów operacyjnych		761
4) przeniesienie środków pieniężnych wykorzystanych lub przeznaczonych na finansowanie inwestycji		740
5) przeniesienie obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego		870
6) przeniesienie rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku		490
2. w roku następnym przeniesienie zysku netto na konto 800 „Fundusz jednostki”		800
Strona Ma		
1. W końcu roku obrotowego:	703-715	
1) przeniesienie uzyskanych przychodów ze sprzedaży		
2) przeniesienie dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej w samorządowych zakładach budżetowych	740	
3) przeniesienie uzyskanych przychodów finansowych	750	
4) przeniesienie uzyskanych pozostałych przychodów	760	
5) przeniesienie zwiększeń stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu początkowego roku	790	
2. W roku następnym przeniesienie straty netto na konto 800 „Fundusz jednostki”	800	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencja szczegółowa nie jest prowadzona.		
Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo Wn stratę netto, saldo Ma zysk netto.		
Konto 870 „Podatki u obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy”		
Konto 870 służy do ewidencji obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od prawnych.		

Na koncie 870 „Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy” ujmuje się		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) naliczone zaliczki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		225
2) korektę podatku dochodowego od osób (podatek dochodowy od osób prawnych należny za rok jest wyższy od przekazanych zaliczek)		225
Strona Ma		
1) korektę podatku dochodowego od osób (podatek dochodowy od osób prawnych należny za rok jest niższy od przekazanych zaliczek)	225	
2) w końcu roku saldo konta 870 podlega przeksięgowaniu na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”	870	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencji szczegółowej do konta 870 nie prowadzi się.		
W końcu roku saldo konta 870 podlega przeksięgowaniu na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”		
Konto 900 „Konto techniczne”		
Konto 900 służy wyłącznie do umożliwienia dokonywania w programie FK zapisów na koncie 980 (jako konto przeciwstawne)		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) bieżące wykonanie planu		980
Strona Ma		
1) plan finansowy oraz jego korekta	980	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencji szczegółowej do konta 870 nie prowadzi się.		
Na koniec roku konto 900 nie wykazuje salda.		
Konto 980 „Plan finansowy”		
Konto 980 służy do ewidencji planu finansowego.		
Na koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” ujmuje się:		
Wyszczególnienie i treść operacji	Konto przeciwstawne	
	Wn	Ma
Strona Wn		
1) plan finansowy oraz jego korekta		900
Strona Ma		
2) bieżące wykonanie planu	900	
Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązanie z kontami księgi głównej		
Ewidencję szczegółową do konta 980 prowadzi się według szczegółowości planu finansowego.		
Na koniec roku konto 980 nie wykazuje salda.		

IV. OPIS SYSTEMU KOMPUTEROWEGO RACHUNKOWOŚCI I OCHRONA ZBIORÓW KSIĄG RACHUNKOWYCH

Wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych

1. Księgi rachunkowe w Zakładzie obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- 1) dziennik,
- 2) księgę główną,
- 3) księgę pomocniczą,
- 4) zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.

2. Program komputerowy spełnia wymagania wynikające z art. 10 ust. 1 pkt 3b ustawy o rachunkowości i zapewnia wzajemne powiązania poszczególnych zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe w jedną całość. Oddzielne komputerowe zbiory danych są równoważne dziennikowi, księdze głównej, księgom pomocniczym, zestawieniu obrotów i sald księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych.

Opis systemu przetwarzania danych

1. Zakład prowadzi księgi rachunkowe przy użyciu komputera.
2. Księgi rachunkowe są prowadzone przy użyciu komputera.

Lp.	Nazwa programu	Wersja oprogramowania	Data rozpoczęcia eksploatacji
1.	Zintegrowany System Informatyczny UNISOFT Opracowany przez firmę UNISOFT sp. z o.o., ul. Pułaskiego 8, 81-368 Gdynia	ZSI 4.18.9.7	01.01.2018r.
2.	SAGE Kadry i Płace opracowanym przez firmę Sage sp. z o.o., z/s w Warszawie	2019.1.B	01.01.2012r

3. Instrukcję programów stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia.

Instrukcje użytkownika programów komputerowych stanowią:

Załącznik nr 1 – instrukcja użytkownika Sage Symfonia Kadry i płace

Załącznik nr 2- instrukcja użytkownika ZSI Unisoft:

- 2a. Analizy
- 2b. Inkasent
- 2c. VAT
- 2d. F-K
- 2e. Majątek trwały
- 2f. Infrastruktura
- 2g. Przelewy
- 2h. Biuro obsługi klienta

- 2i. Asortyment
- 2j. mOdczyt
- 2k. System przetwarzania i ochrony danych
- 2l. Przeksięgowania
- 2ł. Łącznik F-K
- 2m. Jednolity plik kontrolny
- 2n. Kasa-Bank
- 2o. Korespondencja seryjna
- 2p. Naliczenia

Program ZSI Unisoft, związany z prowadzeniem ksiąg rachunkowych, składa się z poniższych modułów:

- 1) Finanse i Księgowość,
- 2) Majątek obrotowy,
- 3) Obrót towarowo – materiałowy,
- 4) Zarządzanie infrastrukturą,
- 5) Gospodarka Zasobami Komunalnymi,
- 6) System Bilingowy WODA,
- 7) Należności i zobowiązania,
- 8) Zarządzenie i planowanie,
- 9) Administrator,
- 10) Korespondencja seryjna.

4. Moduł Finanse i Księgowość stanowi podstawową część systemu programu finansowo- księgowego są w nim prowadzone poniższe księgi.

- 1) dziennik,
- 2) księga główna,
- 3) księgi pomocnicze,
- 4) zestawienie obrotów i sald,

5. Bilans otwarcia roku obrotowego generowany jest automatycznie na podstawie bilansu zamknięcia roku poprzedniego, co zapewnia ciągłość prowadzenia ksiąg rachunkowych.

6. Moduł Finanse i Księgowość pozwala na zamknięcie ksiąg rachunkowych stosownie do postanowień art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości, tj. umożliwia nieodwracalne wyłączenie możliwości dokonywania zapisów księgowych o zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.

7. Program komputerowy ZSI Unisoft zapewnia automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald.

8. W programie komputerowym ZSI Unisoft zapis księgowy posiada automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do dziennika. A także dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

9. Zapisy w księgach rachunkowych, które są automatycznie tworzone w programie ZSI Unisoft, tworzone według algorytmu (programu) na podstawie informacji zawartych już w księgach, spełniają warunki określone w art. 20 ust. 5 ustawy o rachunkowości, gdyż:

- 1) uzyskają trwale czytelną postać zgodną z treścią odpowiednich dowodów księgowych,
- 2) możliwe jest stwierdzenie źródła ich pochodzenia oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za ich wprowadzenie,
- 3) stosowana procedura zapewnia sprawdzenie poprawności przetworzenia odnośnych danych oraz kompletności i identyczności zapisów,
- 4) dane źródłowe w miejscu ich powstania są odpowiednio chronione w sposób zapewniający ich niezmiennosc przez okres wymagany do przechowywania danego rodzaju dowodów księgowych.

10. Wydruki komputerowe, mające również postać zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera są:

- 1) trwale oznaczane nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania,
- 2) wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia,
- 3) przechowywane starannie w ustalonej kolejności,
- 4) sumowanie na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym – składając się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej.

11. Księgi rachunkowe drukuje się nie później na koniec roku obrotowego.

V. PRZECHOWYWANIE I OCHRONA ZBIORÓW DANYCH

1. Dokumentację opisującą przyjęte przez Zakład zasady (politykę) rachunkowości, księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne i sprawozdania finansowe, zwane zbiorami, przechowuje się w należyty sposób i chroni przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniami lub zniszczeniem.

2. w Zakładzie pomieszczenia, w których archiwizuje się zbiory, są zabezpieczane przed pożarem, powodzią, kradzieżą oraz dostępem osób nieupoważnionych do danych zawartych w archiwizowanej dokumentacji.

3. Przed dostępem osób nieupoważnionych do pomieszczeń, w których przechowuje się zbiory, chronią zastosowane zabezpieczenia tych pomieszczeń, tj. całodobowy monitoring.

4. Ze względu na prowadzenie w Zakładzie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera ochrona danych ujętych w tych księgach prowadzonych komputerowo polega na :

1) systematycznym tworzeniu rezerwowych kopii zbiorów danych zapisanych na nośnikach informatycznych, zapewniających trwałość zapisu informacji systemu rachunkowości przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych oraz odpornych na zagrożenia:

a) dane są archiwizowane na serwerach; codziennie jest wykonywana kopia w trybie przyrostowym, a automatyczna całościowa (pełna) kopia bezpieczeństwa wykonywana jest raz w tygodniu,

2) stosowane są odpowiednie urządzenia podtrzymania napięcia w razie awarii sieci energetycznej (UPS);

3) Zapewniona jest ochrona programów komputerowych i danych systemu informatycznego rachunkowości przed dostępem nieupoważnionych osób lub zniszczeniem poprzez poniższe działania:

a) każdy użytkownik systemu komputerowego ma własne hasło dostępu do danych zawartych w systemie informatycznym,

b) nie ma dostępu do danych wykorzystywanych przez innych użytkowników systemu,

c) stosuje się różnicowany dostęp do bazy danych i dokumentów, w zależności od zakresu obowiązków pracownika,

d) komputery są wyposażone w oprogramowanie spełniające funkcje ochronne, tzw. Firewall,

e) stosowane są programy antywirusowe.

5. Dowody księgowo i dokumenty inwestycyjne przechowywane się w Zakładzie:

1) w oryginalnej postaci,

2) w ustalonym porządku dostosowanym do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych,

3) w podziale na okresy sprawozdawcze

4) w sposób pozwalający na ich łatwe odszukanie.

6. Roczne zbiory dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych oznacz się określeniem nazwy ich rodzaju oraz symbolem końcowych lat i końcowych numerów w zbiorze.

VI. Udostępnienie danych i dokumentów

W Zakładzie udostępnienie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów z zakresu rachunkowości sprawozdań finansowych i budżetowych przebiega następująco:

1) w siedzibie jednostki -po uzyskaniu zgody Dyrektora Zakładu lub upoważnionej przez niego osoby,

2) poza siedzibę jednostki – po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora Zakładu lub upoważnionej przez niego osoby i pozostawieniu pokwitowania zawierającego spis wydanych dokumentów.

DYREKTOR
ZGKiM w Okonku
Cackowski
mgr Paweł Cackowski